

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

…тинай 1921 оной …рин 21-һэь гарана | № 100 (15725) | 1981 оной апрелиин 30, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

КПСС-эй ОБКОМДО, БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, ОБЛПРОФСОВЕДТЭ, ВЛКСМ-эй ОБКОМДО

ПРОМЫШЛЕННОСТИИН, БАРИЛГЫН, ТРАНСПОРТЫН, ХЭЛХЕЭ ХОЛБООНОЙ, ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ БОЛОН АЖАҺУУДАЛАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ХАНГАЛГЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ КОЛЛЕКТИВҮҮДЭЙ ДУНДА 1981 ОНОЙ НЭГЭДЭХИ КВАРТАЛДА ДЭЛГЭРҺЭН СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

Промышленностиин, барилгын, транспортын, хэлхеэ холбооной, худалдаа наймаанай болон ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын предприятинуудай 1981 оной 1 кварталай социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, облпрофсовет болон ВЛКСМ-эй обком дамжуулгын Улаан туг болон диплумуудые нэгэдэхи һуури эзэлһэн имэ коллективүүдтэ барюулха гэжэ тогтообо:

Судна бүтээлгын завод. Продукци худалдаха түсэбөө завод 145,2, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 100,3, бүхы продукци үйлэдбэрилхэ — 101,6, культурно-ажаһуудалай хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилхэ түсэбөө 103,5 процент дүүргэһэн байна.

«Бурятэнерго» управлениин Урда зүгэй электрическэ сетиин коллектив хэрэглэгшэдтэ нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө 24 процентээр ехэ хэмжээнэй элшэ хүсэ дамжуулһан, түсэбһөө 0,7 процент бага гаргаша хэһэн, хэрэглэгшэдые электрын элшэ хүсөөр таһалгаряагүй хангажа шадаһан байна..

Хөлбоолжоной нүүрһэнэй уурхайн коллектив продукци худалдаха түсэбөө 107,3, ажалай бүтээсын түсэб — 101,2 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 11 мянган тонно нүүрһэ малтан абаа.

Тимлюйн цементын завод. Продукци худалдаха түсэб 101,5, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 100,4, бүхы продукци үйлэдбэрилхэ түсэб 101,3, олзо оршын түсэб 100,6 процент дүүргэдээ.

Байгалай леспромхоз. Товарна продукци худалдаха түсэбөө 108,9, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 100,2 процент дүүргэһэн байна.

Яруунын загаһанай завод товарна продукци худалдаха түсэбөө 162,7, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 183,9, олзо оршын түсэбые 123 процент дүүргэһэн, продукциингаа өөрын үнэ сэнгые түсэбөөр хараалагдаһанһаа доошолуулһан байна.

Оёдолой үйлэдбэриин «Туяана» нэгэдэл продукци гаргаха түсэбөө 105,3, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 104,1 процент дүүргэжэ ӊмжаа.

Улаан-Үдэ станциин коллектив ашаа тээхэ түсэбөө 103,4, вагонуудые эльгээхэ түсэбөө 111,4, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 113,8 процент дүүргэһэн байна.

БАМтоннельстрой» барилгын управлениин 1-дэхи автобазын коллектив ашаа шэрэхэ түсэбөө 118,5, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 141,9 процент дүүргэһэн.

Радиотеле-дамжуулгын республиканска түб олзо оршынгоо түсэбые 100,2, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 117,8 процент дүүргэә.

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын хүдэлмэришэдые хангалгын управлениин коллектив эд бараа наймаалха түсэбөө 103 процент, нэмэри олзо оруулха түсэбөө 102,5, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 100,6 процент дүүргэә.

«Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй Зэдын оньһожоруулагдамал нүүдэл колонныи коллектив барилгануудые саг соонь ашаглалгада тушааһан, барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэбые 117,9, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 105 процент дүүргэбэ.

«Связьстрой» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл 608-дахи колонныи коллектив барилгануудые ашаглалгада оруулха, хабсаралгын хүдэлмэриин түсэбые 107,2, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 103,4 процент дүүргэә.

«БАМтоннельстройн» барилгын управлениин тоннельнэ 11-дэхи отряд барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэбые 102, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 113 процент дүүргэһэн, хүдэлмэриин өөрын үнэ сэнгые 23 процентээр доошолуулһан байна.

Проект зохёодог «Бурятколхозпроект» институт дүүргэгдэһэн проектнүүдые захил хэгшэдтэ тушааха түсэбөө 100, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 100,3, нэмэри олзо оршын түсэбые 103,1 процент дүүргэә.

«Бурятобувьбыт» нэгэдэл ажалшадай хэрэглэмжэ хангаха хүдэлмэриин түсэбые 103,9, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбые 103,8 процент дүүргэә.

Улаан-Үдын водопроводно-канализационно ажахын үйлэдбэриин управлениин коллектив уһа үгэхэ түсэбөө 112 процент дүүргэһэн байна.

Бэшүүрэй мехлесхоз продукци худалдаха түсэбөө 121, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбые 116, нэмэри олзо оршын түсэбые 125 процент дүүргэһэн.

Үйлэдбэриин «Бурятсельхозмонтажкомплект» нэгэдэлэй Улаан-Үдын ПМК барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэбые 100,4, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбые 101,6, нэмэри олзо оршын түсэбые 109,4 процент дүүргэә.

Ажаглалта: геолого-бэдэрэлгын предприятинуудай коллективүүдтэ социалис мүрысөөнэй дүримүүдэй дүүргэгдээгүй байһан дээрэһээнь нэгэдэхи һуури олгогдобогүй.

* * *

БАЙГАЛ-АМАРАЙ ТҮМЭР ЗАМАЙ БУРЯАДАЙ УЧАСТОГАЙ ГОРНО-ПРОХОДЧЕСКО БРИГАДАНУУДАЙ КОЛЛЕКТИВҮҮДЭЙ ДУНДА 1981 ОНОЙ I КВАРТАЛДА ДЭЛГЭРҺЭН СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, облпрофсовет болон ВЛКСМ-эй обком Байгал-Амарай түмэр замай Буряадай участогай горно-проходческо бригаданuудай дунда 1981 оной I кварталда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, ингэжэ **тогтообо:**

Барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин тоннельнэ 16-дахи отрядай проходчигуудай В. И. Шильниковэй хүтэлбэрилдэг бригадын коллективые илаһанда тооложо, дамжуулгын Улаан туг барюулха. Бригадын коллектив түсэбөө, хараалһан зорилгонуудаа 146, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабаринуудаа 154 процент дүүргэһэн, һайн шанартайгаар ажалаа бүтээжэ, материалнуудые арьбалһан байна.

МАЙН 1-нэй ХҮНДЭЛЭЛДЭ

…АЙНДЭРЭЙ ЖАГСААЛ ТОЛГОЙЛХОНЬ

КПСС-эй Улаан-Үдын гор… городской Соведэй …йсэдком ажалшадай …ласхоорондын һаналаа …гэдэлгын үдэр — …йн нэгэнэй хүндэлэлдэ …лаан-Үдын районуудай промышленна предприятинуудай …унда дэлгэрһэн социалис …рысөөнэй дүн гаргаба.

Советскэ район мүрысөө… дүнгөөр түрүү һуури эзэл…, КПСС-эй Улаан-Үдын гор…мой, городской Соведэй гүй…дкомой дамжуулгын Улаан … абаба. Удаадахи һуури…удые Железнодорожно, …тябрьска районууд эзэ…. Социалис мүрысөөндэ …лаһэн Советскэ райо…ай ажалшад Майн нэгэнэй …ндэрэй ажалшадай де…нстрациин колонные тол…лхо эрхэдэ хүртэбэ.

Майн нэгэнэй һайндэрэй …да тээ дэлгэрһэн социа… мүрысөөндэ түрүү һуу… эзэлһэн эдеэ хоолой, …ергетигүүдэй, барилгын ма…риалнуудай, транспортна, …эр замшадай, халхеэ хол…оной, ажаһуудалай хэрэг…мжэ хангадаг, худалдаа …йманай, ниитын эдеэ хоо… предприятинуудай дун… эрхимлэһэн коллекти…үдтэ КПСС-эй Улаан-Үдын …мой, городской Соведэй …сэдкомой дамжуулгын …лаан туг барюулагдаба.

…лаан-Үдын Советскэ райо… промышленна предпри…нуудай дунда дэлгэрһэн …циалис мүрысөөндэ түрүүл… гараһан судно-бүтээлгын …водой коллектив ажалша… һайндэрэй жагсаал-па…ые нээхэ эрхэдэ хүртэбэ. …водой коллектив байгша …й нэгэдэхи кварталай …нда ульгам бэрхээр хү…жэ гарахадаа, түсэбөө …5,2 процент дүүргэһэн …на.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Социалис мүрысөө үргэн дэлисэтэйгээр эмхидхэжэ, тэрэнэй ашa үрыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ КПСС-эй Железнодорожно райком, арадай депутадуудай районно Соведэй гүйсэдком тон ехэ анхарал хандуулна. Квартал бүри мүрысөөнэй дүн согсологдожо, түрүү һуури эзэлһэн коллективүүдэй, хүдэлмэришэдэй нэрэ соло олондо мэдээжэ болгогдоно, тэдэнэр өөһэдөө урмашуулагдана.

Тус районой предприятинуудай хүдэлмэришэд партиин XXVI съездын хараалһан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубита оруулжа байнхай. Ажалай сагые зүбөөр, ашa үрэтэйгөөр хэрэглэхэ, ехэ, багашье юумэ арьбалха, алмаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Буряадай гигант — локомотив-вагон заһабарилгын заводой коллектив жэлһээ жэлдэ ехэ хэмжээнэй продукци гаргажа, тэрэнэйнгээ шанарыень улам һайжаруулна, үйлэдбэриин ашаг үрые, хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлнэ, гүрэнэй даабари амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын үдэрһөө эршэмтэй шангаар ажаллажа, эрхим шанартай продукци ехээр үйлэдбэрилнэ. Байгша оной түрүүшын кварталай даабари коллектив 100,8 процент дүүргэжэ, 4 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулаа. Ажалай бүтээсые 0,9 процент дээшэлүүлээ. КПСС-эй Железнодорожно райком эдэ түйлалтануудыень үндэрөөр сэгнэжэ, дамжуулгын Улаан туг барюулһан байха юм.

Барилга - хабсаралгын «Дальстальконструкция» управлениин коллектив һүүлэй жэлнүүдтэ Улаан-Үдэ хотодо промышленна нилээд олон объектнүүдые ашаглалгада тушааһан, тушаанашье. Барилга түргэнөөр, һайн шанартайгаар хэхэ түрүү онол арганuудые шадамар бэрхээр хэрэглэнэ. Тиигэжэ барилгын өөрын үнэ сэнгые 12,5 процентээр хямдаруулаа. Ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шадаһан дээрэһээл салин хүлһэ түлэхэ фондһоо 15,5 мянган түхэриг арьбалаа. Тус коллектив нэгэдэхи кварталай дүнгөөр район дотороо шалгаржа, дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаба.

БАГА ГАРГАШАТАЙГААР

Железнодорожно районой промышленна предприятинуудай коллективүүд түйлаһан амжалтануудаа саашадань улам арьбадхажа, байгша оной хоёрдохи кварталай, мүн арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр дундаа мүрысэнэ.

Манай корр.

ГЕРОЙНУУДАЙ ЖЭШЭЭГЭЭР

Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишод — Социалис Ажалай Геройнууд Ольга Энхеевна Сангадиева, Даши-Нима Буодиевич Сундуев аоаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэбэ. Мүнөө дээрээ Ольга Энхеевна 100 эхэ хонин бүриһөө 120 хурьга түлжүүлжэ байнхай. Тиихэдэ Д-Н. Б. Сундуевай отарын коллектив 100 эхэ хонин бүриһөө 152 хурьга абажа, тобир тарганаар түлжүүлнэ. Тус колхозой бусад хонишод Социалис Ажалай Геройнуудайнгаа жэшээгээр арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллана. Жэшээлхэдэ, Харуүһанай бригадын хонишод үнгэрэгшэ жэлдэ абаһан социалис уялгануудаа шэнэлэн, 100 эхэ хонин бүриһөө дундада зэргээр 100 хурьга түлжүүлхэбди гэһэн социалис уялга һаяхана баталан абаба.

Ахалагша хонишод Р. Б. Содбоева, С. А. Эмедеева, Е. М. Бадмаева гэгшэдэй даалаг коллективүүд эдэ үдэрнүүдтэ 100 эхэ хонин бүриһөө 100-гаад хурьга абаад байна.

Тиихэдэ тус колхозой түрүү хонишод В. С. Малатхаев, В. М. Лубсанов, Х. Л. Цыденов, Б. Б. Порхоноев гэгшэд 100 эхэ хонин бүриһөө 100 гаран хурьга абаад, бүрин бүтэн түлжүүлжэ байна.

С. ОЧИРОВ.

Советскэ Союзай ажалшад! Эхэ оронойнгоо ашa туһада эдэбхи үүсхэлтэ ажалаараа, габшагай ажалаараа арбан нэгэдэхи табан жэлые тэмдэглэе!

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэбди!

Бүхы юумэ хүнэй ашa туһада, бүхы юумэ хүнэй нэрэ хүндэдэ!

(КПСС-эй ЦК-гай 1981 оной Майн 1-нэй Уряануудһаа).

«Жилгражданстрой» трестын 4-дэхи СМУ-гай Сергей Базаровай даадаг мастерска участогайхид Майн 1-нэй урда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, һайн үрэ дүн түйлана. Улаан-Үдын Железнодорожно райондо 10 мянган номертой шэнэ АТС-эй барилга дээрэ А. Потанин, Н. Пьянков эршэтэ ажалаараа шалгарна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Пьянков.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ОРОЛДОСЫН АША

Хүлэй совхозой һаалишадай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдобо. Тус ажахын Санномыскын, Тарбагатайн һү һаалиин фермэнүүдтэ бүхыдөө 18 һаалишад ажалладаг юм. Совхоз дотороо һү һаалгаар социалис мүрысөөндэ Капитолина Сидоровна Красикова түрүүлжэ гараба. Тэрэ үнеэн бүриһөө 731 килограмм һү һаагаа. Капитолина Красикова үни удаан һаалишанаар хүдэлжэ, одоол баян дүршэлтэй болонхой. Ажалдаа абьяастай, оролдосо ехэтэйгээр, үнэн сэхээр хандажа, даалгагдаһан үнеэдээ зүбөөр харууһалһанай ашаар имэ амжалта түйлаа бшуу.

Тус ажахыда арба-хорин жэлдэ ажаллажа байһан шадабари ехэтэй һаалишад олон. Тэдэнэй тоодо: Клавдия Авдеева, Галина Хайдукова, Татьяна Борисова болон бусадые магтан дурдамаар.

Эдэнэй хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллажа, һү һааляа дээшэлүүлһэнэй ашаар Хүлэй совхоз гүрэндэ һү худалдаха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые 152 процент дүүргээ. Ондоогоор хэлэбэл, 1000 центнер һү гүрэндэ худалдаха түсэбэй орондо 1522 центнер һү тоһоной заводто тушаагаа. Гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө мүн лэ үлүүлэн дүүргэнхэй.

Д. ДОРЖИЕВ

Хори.

ТАСС Шэнэ һонин

…ФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ …Г ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИНУУДТА

…өөсэ баялигуудые гамнан арьбалха

…мунальна предприяти… байрын гэр бүхэн нөө…аялигуудые гамтайгаар …шалхадаа, ууралай ба …рын элшэ хүсэ ехээр …а шадаха. РСФСР-эй …вно Соведэй гэр бай…коммунальна ажахын ба хүн зоной ажаһуудал хангалгын комиссинуудай заседани апрелиин 27-до Москвала болобо. Гэр байрын-коммунальна ажахыда элшэ хүсые ашагтай һайнаар хэрэглэхэ талаар Пермскэ областиин арадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй хүдэлмэрие зүбшэн хэлсэһэн байна.

Комиссиин түрүүлэгшэ депутат А. П. Блохин заседани хүтэлөө. Пермиин областной гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо И. К. Адарюков элидхэл хэбэ.

Заагдаһан дутуу дүнданuудые усадхаха талаар тодорхой хэмжээнүүдые абахыень, арга нөөсэнүүдые алмаха талаар даабаринуудаа хэлбэришэгүйгөөр дүүргэхыень комисси областной гүйсэдхэхэ комитедтэ дурадхаһан байна.

(ТАСС).

Совет-ливиин хөөрэлдөөнүүд дүүрэбэ

Совет-ливиин хөөрэлдөөнүүд апрелиин 28-да Кремль соо дүүрэбэ. Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихонов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадаа.

Ливиин талаһаа — Ливиин революциин хүтэлбэрилэгшэ, Социалис Арадай Ливиин Араб Джамахириин толгойлогшо М. Каддафи болон тэрээнтэй хамта ябаһан тусхай тушаалтад хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадаһан байна.

Мүнөөнэй уласхоорондын байдалай, империализмда эсэргүүгээр, арадуудай сүлөөтэ ба бэеэ дааһан байдалай түлөө, эб найрамдалай түлөө, буу зэбсэг бүтээн гаргалгые болюулхын түлөө тэмсэдэг бүхы хүсэнүүдэй нэтэдэлэй асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэбэ.

Һүүлэй арбан жэлэй дүй дүршэлэй эли бодоор гэршэлһэнэй ёһоор, империализмын, шэнэ түхэлэй колониализмын, расизмын ба эдэнние дэмжэдэг бүхы хүсэнүүдэй байдал нилээд һуларуулагдаһан байна гэжэ Л. И. Брежнев тэмдэглээ. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдые элсүүлхын тула, элэнэй ябуулгануудые эдэбхижүүлхын тула партиин XXVI съезд асари ехэ удха шанартай гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь мэдүүлбэ. Съездын шиидхэбэринүүд эб найрамдалай, арадуудай эрхэ сүлөөгэй түлөө, национальна бэеэ дааһан байдалай, социальна дэбжэлтын, социализмын түлөө бүхы тэмсэлшэдтэ шухала нүхэсэл болохо байна.

Элдэб һалбаринуудаар совет-ливиин харилсаанай үргэн ехэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ. Советскэ Союзай ба Социалис Арадай Ливиин Араб Джамахириин хоорондохи элдэб янзын харилсаа холбоое саашаланьхүгжөөлгын гол шэглэлнүүдые тододхоһон байгаа.

(ТАСС).

ТЕХНОЛОГИЧЕСКА ТУРШАЛГАНУУД

…ИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛ… …ТУБ. (ТАСС). Космонавт… Владимир Коваленок, … Савиных гэгшэд 47 … соо «Салют-6»—«Союз… …гжэ эрдэм-шэнжэлгын …ис дээрэ хүдэлмэрилжэ … …ениин 27-до экипаж «Испаритель» гэжэ аппаратурын туһаламжаар металл дээрэ хушалта хэхэ туршалгануудые бэелүүлбэ. Титан дээрэ мүнгэ гүйлгэһэн байна. Замбуулинай аппарадуудай ниидэжэ ябаха үедэ газаа таладань элдэб металл гүйлгэхэ технологиие зохёохо зорилготойгоор энэ туршалга хэгдээ.

Программын үндэһөөр газарай баялигуудые элирүүлэн нээхэ геофизическэ шэнжэлгэнүүд, научна аппаратуурые шалгаха туршалганууд, физическэ упражненинүүд хэгдэхээр хараалагдана.

Телеметрическэ мэдээсэлнүүдэй, замбуулинай комплексын дээрэһээ элидхэһэнэй ёһоор, ниидэлгэ һайн үнгэрнэ.

Космонавтнууд Владимир Коваленок, Виктор Савиных гэгшэдэй бэенүүд һайн.

…ҮҮЕХЭ ҮЕ САГАЙ ДАБШАЛТААР

…байдалай совет түхэл… …е, мүнөө үеын хүнүү… …жалта түйлалтануу… …элгэрүүлэн нэбтэрүүл… …зохёолнуудые бүтээхэ …ооной уран зурагай …ствын бэлигтэнэй гол … болоно. СССР-эй … зураашадай холбооной …лиин апрелиин 27-до … болоһон VII пле… …ода имэ һанал бодол …үсэтэйгөөр соностобо. … XXVI съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр уран зураашадай бэелүүлхэ зорилгонуудые тэрээндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэнэ.

Бүхы оромнай түсэбтэ табан жэлэй асари ехэ барилганuудые, промышленна предприятинуудые барижа, колхоз, совхозуудта хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилжэ байдаг ажалшадые магтан дууулаһан уран зураашадай зохёохы ажалай лаборатори болонхой гэжэ правлениин түрүүлэгшэ Н. Пономаревой элидхэл дотор, хүнүүдэй хэлэһэн үгэнүүд соо тэмдэглэгдэбэ.

Партиин XXVI съездэ олонациональна совет искусствын урашуулай зохёохы тоосоон болоһон «Бидэ коммунизм байгуулнабди» гэһэн выставкын дүнгүүдые пленумдэ хабаадагшад дэлгэрэнгыгээр шэнжэлһэн байна.

(ТАСС).

ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

Ливиин революциин хүтэлбэрилэгшэ, Социалис Арадай Ливиин Араб Джамахириин толгойлогшо М. Каддафиин хүндэлэлдэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй правительство апрелиин 27-до Кремлиин Ехэ ордон соо сайлалга хэбэ.

Тэрээнтэй хамта ябалсаһан тусхай тушаалтад М. Каддафитай сүт сайлалгада хабаадаһан байна.

Совет талаһаа — нүхэд Л. И. Брежнев, А. А. Громыко, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэнэрэй орлогшонор, СССР-эй министрнүүд, СССР-эй Гүрэнэй комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр болон бусад тусхай тушаалтад сайлалгада хабаадаба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев сайлалга дээрэ үгэ хэлээ.

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр Каддафи!
Хүндэтэ Ливиин ханинар!
Нүхэдүүд!

Танине, нүхэр Каддафи, мүн Тантай хамта ерэһэн Ливиин хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадые эндэ, Кремль соо үшөө дахин амаршалжа байһандаа баяртайбди.

СССР-эй ба Ливиин түлөөлэгшэдэй нэгэ нэгэндээ «нүхэр» гэжэ хандажа байһан ушарынь манай хоорондохи харилсаанай гүнзэгы удхатай байһые һайнаар элирхэйлэн харуулна. Адли тэгшэ эрхын, нэгэ нэгээ хүндэлэлгын, революционно һаналаа нэгэдэлгын харилсаае харуулна.

Манай гүрэнүүд олохон талаараа нэгэ нэгэнһээ илгаатай. Бидэнэй хоорондо үзэл сурталайшье талаар тодорхой илгаанууд бии. Гэбэшье арадуудай эрхэнүүдэй ба сүлөөгэй түлөө, империалис дарлалта мүлжэлгэдэ, ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү, бата бэхи, үнэн зүб эб найрамдалай ба социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ бидэнэй һайн хани нүхэд, соратнигууд байха ябадалда энэ ушар һаад тойбо татанагүй.

Мүнөө уласхоорондын байдалай орёо түгшүүрилтэй боложо байхада, манай харилсаа холбоон онсо удха шанартай юм.

Энэ түгшүүрилэй шалтагааниинь һайн мэдээжэ. Тэрэ империализмын ээрхэг түримхэй бүлэгөөрхидэй, социализмын ба национально-сүлөөрэлгын революцинуудай лайсадай, бусад арадуудай байгаалиин баялигуудые, ажал хэрэгүүдые дарлан мүлжэхэ, буу зэбсэг ехээр бүтээн гаргажа баяжаха дуратайшуулай бэелүүлдэг политикаһаа үндэһэтэй.

Вьетнамай ба Кубын, Алжирай ба Анголын, Эфиопиин ба Афганистанай революционно арадууд, бэеэ дааһан байдалтай Индиин болон араб хүршэ оронуудай, американецуудаар зэбсэгжүүлэгдэһэн Израилиин арадууд, Түбэй ба Урда Америкын хэдэ хэдэн оронуудай арадууд — эдэнэр бултадаа мүнөөнэй империалис колонизаторнуудай политикын, худалдажа абалгын ба һүйдхэлтэ ябуулгануудай, арадта эсэргүү ээрхэг түримхэй ба шуһата муухай дайн байлдаануудай политикын ямар удхатай байһые бэе дээрээ өөһэд өөһэдынхеэрээ туршаһан гү, али мүнөөшье туршажа байһаар. Империалистнууд болон эдэнэй табималнуудай айлган һүрдөөлгэнүүдэй, заналтануудай ямар байһые Ливи һайн мэдэхэ юм.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

КПСС-эй XXVI съездын делегат хөөрэнэ

ҺҮН БУЛАГ БҮ ДУНДАРАГ

Һаһан соо мартагдашагүй нэгэл һайн һайхан үйлэ хэрэг хүнэй ажабайдалда тушаалдадаг байна. Партиин XXVI съездын делегат боложо, оронойнгоо коммунистнуудай түүхэтэ ехэ суглаанда хабаадалсаха эгээл тиимэ зол хуби намда тудаа һэн.

Кремлиин ехэ Ордон соо юрын хүдэлмэришэн, малшан, гү, али суута эрдэмтэн, мэдээжэ партийна хүдэлмэрилэгшэ — булта нэгэл адли, эбтэй эетэй, нэгэн һанал бодолтой, эрмэлзэлтэй бүлэ болоод байгаа һэмди. Нүхэр Леонид Ильич Брежневэй тодо хурса, гүн гүнзэгы удхатай элидхэлые, мүн олон тоото делегадуудай, айлшадай хэлэһэн үгэнүүдые шэхээрээ шагнажа, нюдөөрөө хаража һуухада айхабтар һонирхолтой байгаа, зүрхэ сэдьхэлдэ бүхөөр хадуугдаа бэлэй.

Эдэ бүгэдэ тухай суглаа хүдэлдэг нүхэдтөө һанан һанан хөөрэдэгби.

КПСС-эй съездэ хабаадалсаха гэжэ гансашье ехэ жаргал бэшэ, мүн горитойхон харюусалга болоно гэжэ баһал ойлгоноб. Мүнөө өөрынгөө үдэр бүриин хүдэлмэридэ хам ороод хүдэлжэ байхадаа, ажалаа улам һайжаруулха, бүхы коллективээрээ эрхим үрэ дүн түйлаха ямар арга боломжо бииб гэжэ бодомжолхо ушартай болоноб.

Совет общество гэжэмнай ажалша хүнүүдэй бата нэгэдэл ха юм даа. Тиимэһээ Эхэ оронойнгоо улам һалбаран хүгжэхэ, хүсэ ехэтэй болохо, хүн зоной һуудал байдалай бүри баян дэлгэр болохынь тула бултадаа үнэн зүрхэнһөө оролдохо, халуун хүсэл эрмэлзэлээ зорюулан хүдэлхэ ёһотойбди.

Мал ажал — онсо шухала ажал гэжэ КПСС-эй XXVI съезд дээрэ тусгаар соносхогдоһониинь мэдээжэ. Эгээн тэрээн дээрэһээ бүхы адууһа малай тоо толгойе түргэнөөр олошоруулха, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ, нэн түрүүн мяха, һү, үндэгэ ехээр абадаг болохо гэжэ бидэнэй — малшадай мүнөөдэрэй гол зорилго мүн.

Би өөрөө бүри залуу наһанһаа хойшо малшанаар, илангаяа һаалишанаар хүдэлжэ байһан хадаа энэ асуудалые зүрхэ сэдьхэлдээ, ухаан бодолдоо бүришье дүтөөр хадуун абанаб.

Манай һуралсалай «Байгал» ажахын үүлтэртэ малай фермэ үнеэдһээ һү ехээр һаадаг гэжэ үниһөө хойшо мэдээжэ ааб даа. Бүри хори гаран жэлэй саана эндэхи түрүү һаалишад нүхэд Зимерева, Бронникова (минии эжы) болон бусад үнеэн бүриһөө жэлдээ 4500—5000 килограмм хүрэтэр һү һаадаг байһан. Би 1970 ондо түрүүшынхеэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 6116 килограмм һү һаагаад, ажахы, республика соогоо эгээл эрхим үрэ дүн түйлажа, Эхэ ороной дээдын шагнал — Ленинэй ордендо хүртөө һэм.

Наймадахи, юһэдэхи, арбадахи табан жэлнүүдтэ һүн баһал ехэ һаагдаа. Үнеэдэй һү шэмые дээшэлүүлһэнэйнгээ түлөө 1973 ондо Ленинэй орденоор хоёрдохёо шагнагдаа һэм.

Гэхэтэй хамта һүүлэй жэлнүүдтэ манай ажахыда үнеэн бүриһөө жэлдээ 5000 килограммһаа дээшэ һү һаадаг хүнүүдэй улам олошоржо байһаниинь намайе илангаяа ехэтэ баясуулна. Жэшээнь, бэрхэ һаалишад С. П. Степанова, Л. И. Мяханова, Г. В. Вторушина, З. Н. Кожевникова, А. З. Гикал гэгшэд энэ хэмжээндэ хүрэһөөр үнинэй.

Эдэ түрүүшүүлэй жэшээ юу харуулнаб гэхэдэ, үнеэдэй һү шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ямар нэгэ хилэ гэхэ гү, али эгээл дээдэ хэмжээн гэжэ байхагүй. Тэрэшэлэн али нэгэн һаалишан имагтал онсо ехэ шадабаритай, тусгаар бэрхэ, бэлигтэйдээл һү ехээр һаана бэшэ бшуу. Эндэ дааһан ажалдаа үнэн зүрхэнһөө оролдожо, зоотехнигэй заабарине жэншэдгүй дүүргэдэг, бүхы юумэндээ нарин нягтаар, харюусалга ёхэтэйгээр хандадаг хүн лэ амжалта түйладаг гэжэ һанагшаб. Энээнһээ ондоо тусгаар «нюуса» үгы.

Тиигэбэшье малай үүлтэр һайжаруулха, ашаг шэмэ ехэтэй малые зүбөөр шэлэн үсхэбэрилхэ хүдэлмэриин хэр зэргэ табигдаһанһаа, үхэр малые үбһэ тэжээлээр хэр һайнаар хангаһанһаа баһал ехэ юумэн дулдыдаха ааб даа. Энэмнайшье хүн бүхэндэ ойлгосотой.

Тэд үхэрнүүднай үбһэ тэжээлээр эрхим һайнаар хангагдана гэхын аргагүй. Хүшэр бэрхэтэй ган гасуур болоһон жэлнүүдтэ илангаяа шэмэтэй һайн үбһэн, силос дуталдадаг. Жэшээнь, мүнөө үнеэдтэ һолоомоор дараһан силос, бага зэргэ сенаж, һаагдаһан һүнэй литр бүхэндэ 500 грамм талха, таряа, бурдууг, патока, биохимиин элдэб холисо гэхэ мэтые эдюулжэ һаанабди. Үнеэн бүридэ үдэрэй 13 килограмм тэжээлэй единицэ хүртэнэ. Үнэндөө, энэ юрын фермэнүүдэй рационһоо үлүү ехэ бэшэ. Ондоогоор хэлэбэл, бүлеэн уһанда худхаһан тэжээл илангаяа ехээр эдюулнэ гэжэшбди.

Мүнөө минии бүлэгтэ 15 үнеэд һаалгагдана. Тэдэнһээ сүүдхын 250—260 килограмм һү абанаб.

Имагтал тэжээлэй дутамагһаа боложо, зарим жэлдэ үнеэдэй һү шэмэ доошолно. Нёдондо манай фермэдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 3978 килограмм һүн абтаа гэхэ гү, али һү һаалимнай урда жэлнүүдэйхиһээ доошоо ороо. Нэгэшье һаалишан үнеэн бүриһөө 5000 килограмм һү һаажа шадаагүй.

Манай һуралсалай ажахын фермэнүүдтэ малай үүлтэр нилээд һайжаранхай, гол түлэб сэбэр симментал үүлтэрэй болонхой гэжэ дээрэ хэлээ һэм. Тиихэдэ кадрнууд— һаалишад, малшаднай хуу дүршэл шадабари ехэтэй, булта үнэн шударгы хүнүүд юм. Түбэй фермэдэ Степанида Поликарповна Степанова, Галина Владимировна Вторушина, Анастасия Филипповна Рандина гэгшэд хори шахуу жэлдэ таһалгаряагүй хүдэлнэ. Эдэнэр гансахан өөһэдөө һү ехээр һаахые оролдоод лэ ябадаггүй, бүхы коллективэйнгээ түлөө һанаа сэдьхэлээ табижа, залуушуулда али болохоор туһалдаг, баян дүй дүршэлөө дамжуулжа байдаг хүнүүд. Үнеэдэй һү шэмые дээшэлүүлхэ, илангаяа һаалишад, малшадай һайнаар хүдэлхэ арга боломжо олгохо талаар фермын даагша А. Г. Ермолаев баһал ехэ хүсэл оролдолго гаргадаг гэжэ хэлэхээр.

Игэжэ хэлэхэдээ, манайда үнеэдэй һү шэмые үшөөл дээшэлүүлхэ арга боломжо, хүсэн бэрагдашагүй ехэ, энэ талаар хүсэд хэрэглэгдээгүй нөөсэ яһала бии, шиидхэгдээгүй асуудалнуудшье олон гэжэ сэхэ хэлэхэеэ һананаб.

Манай ажахыда һаалишан бүхэн өөрынгөө эгээл һүтэй үнеэдэй түл — эмэ туғалнуудые томо болоходонь өөртөө абаха гэжэ оролдодог. Намда Слава гэжэ нэрэтэй жэлдээ 8000—9000 килограмм хүрэтэр һү үгэдэг үнеэн байһан юм. Тэрэнһээ гараһан табан эмэ туғалнуудые мүнөө үнеэн болгожо абанхайб. Тэдэнэр тус тустаа үдэрэй 30 килограмм һү үгэдэг. Игэжэ бидэ һү ехэтэй үнеэдые олон болгонобди.

Урда жэлнүүдтэ һаалишан бүхэн эмэ хашарагуудые абаад, тэдэнээ өөһэдөө һайнаар харууһалжа, эдеэлүүлжэ томо болгодог, искусственна аргаар үрэжүүлдэг, бэлдэдэг, үнеэд болгожо абадаг байһан юм. Мүнөө бүхы эмэ хашараг, гунжад Гүрэльбын комплексдо түлжүүлэгдэнэ. Тэд тэндэ малай харууһалга һайнаар эмхидхэгдэнэ гэхын аргагүй. Комплексһоо бэеэр жэжэ, туранхай гунжад манда ерэнэ. Тэдэниие тэбээрүүлхэ, томо болгохын тула ехэхэн хүсэ, хүлһэ гаргаха баатай болонобди. Саашадаа эмэ хашараг, гунжадые түлжүүлдэг комплексын ажалые эрид һайжаруулха шухала болоо.

Энээнһээ уламжалан, колхоз, совхоз, ажахы бүхэндэ үнеэдэй һү шэмые дээшэлүүлхэ, һаалишадай ажалай бүтээсые ехэ болгохо, оньһожоруулха тухай хэдэн үгэ хэлэхэ хүсэл түрэнэ.

Олонхи һаалишадай үнеэн бүриһөө жэлдээ 3000 килограммһаа дээшэ һү һаадаг болохо, мүн бүхы ажахынуудай үнеэн бүриһөө 2000—2500 килограммһаа доошо бэшэ һү абадаг болохо хэмжээндэ хүрэхэ тухай үнинэй хөөрэлдэдэг гэжэшбди. Гэбэшье энэмнай үшөөл хүсэлдэжэ үгэнэгүй. Үнеэн бүриһөө жэлдээ 1500—1700 килограмм һү һаадаг һаалишад, фермэнүүд олон байһаар. Энэ юунһээ болоноб гэхэдэ, малай үүлтэр һайжаруулха, тэдэниие зүбөөр шэлэжэ үсхэбэрилхэ асуудал муугаар шиидхэгдэнэ гээшэ. Ажахынуудта дээдэ, дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдэй хэды олон болоно байбашье, тэдэнэй ажалһаа ехэ үрэ гарнегүй, фермэнүүдтэ мал харууһалха, илангаяа эмэ малые зүбөөр түлжүүлхэ түрүү технологи ёһоор нэбтэрүүлэгдэнэгүй бшуу.

Мүнөө олохон ажахынуудта һаалиин томо, оньһожоруулагдаһан фермэ, комплекснууд баригдана. Тэд малай үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэриин гээгдэһэн дээрэһээ тэдэ комплекснууд соо оруулха ёһотой һайн үнеэд, гунжад ажахынуудта бэлдэгдээгүй байшоо бшуу. Тиимэһээ комплекснуудта ороһоор үнеэдэй һү шэмын ехээр доошолхо, ядахадаа тэдэнээ урдынхидаал гараар һааха ушар үзэгдэнэ. Игэжэ байхадаа бидэ хэзээ һаалишадай ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ зонбиёди?

Хуушанайхяараа хүдэлжэ холо ошогдохогүй гэжэ мүнөөдэрэй эрилтэ харуулна. Фермэ бүхэндэ үнеэд заатагүй оньһон машинаар һаагдадаг болохо ёһотой. Энэмнай ажалай бүтээсые, үйлэдбэриин культурые дээшэлүүлхэ, продукциин үнэ сэн хямдаруулха, шанарыень һайжаруулха гол арга зам ха юм.

Тиимэһээ һаалиин комплекс, фермэнүүдтэ һайн гунжадые бэлдэхэ, малай үүлтэр һайжаруулха, селекционно хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха, илангаяа тэндэ хүдэлхэ хүнүүдые һургаха, шэлэжэ абаха хэрэгтэй. Энээнтэй хамта үхэр малые янза бүриин шэмэтэй һайн тэжээлээр хүсэд хангадаг болохын тула бүхы юумэ хэхэ саг ерээ. Эдэ асуудалнуудые шиидхэхын тула хүдөө ажахыда хүдэлжэ байһан хүн бүхэн оролдохо, ёһотой хубитаяа оруулха зэргэтэй гэжэ һананаб.

Тиигэжэ шадаад байгаал һаа, һү булаг шэнгеэр бурьялуулха, сагаан эдеэгээр хүн зониие гүйсэд хангаха байнабди.

Л. СЕДЫХ,
КПСС-эй XXVI съездын делегат, Улаан-Үдын районой һуралсалай «Байгал» ажахын һаалишан.

Хэжэнгын совхозой малшадай дунда үнгэрһэн жэлэй туршада дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илагшадай тоодо Даша Шагдаровнч Жигмитов, Михаил Нагуслаевич Базаровай нэрэнүүд нэн түрүүн дурдагдаа һэн. Энэньшье гайхалгүй, юуб гэхэдэ, хорёод шахуу жэлэй туршада таһалгаряагүй нэгэ ажалдаа хүдэлжэ, дүй дүршэлтэй болоһон эдэ нүхэднай жэл бүри эртэ хабар байхада залуу мал тушаажа абаад, зунай элдин сагай ногоондо шадамар бэрхээр адуулжа, шэгнүүрыень эрид нэмээжэ, намар гүрэйдэ тушааха хирэдэнь 350—400 килограммда хүргөөд байдаг габьяата зон шуу.

— Залуу малые харууһалха гээшэ үнэхөөрөөшье дүй дүршэлэй хэрэг юм, — гэжэ Михаил Нагуслаевич хөөрэнэ. — Анхарал, оролдолго нилээд гаргаха, һүни, үдэрые залган хүдэлхэ ушартай бологдодог. Тиигэжэл зунай үедэ сүүдхын туршада тадэнэй шэгнүүрые 1000, дээшэшье граммаар нэмээхэ арга олдоно ха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Н. Базаров.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

КОММУНИСТ *тухай хөөрөөн*

МОДОШО ДАРХАН

Хэншье БАМ ошоходоо, суута барилга дээрэ ямар хүнүүд ажаллажа байдаг юм ааб гэжэ һонирхохол. БАМ-ай далан, рельс дээрэ ошожо, гайхан бахархан харахал... Бишье үнгэрһэн зун тэндэ ошоходоо адлил иимэ мэдэрэлдэ абтажа, хаагуур-яагуурнь ябаад үзөө һэм. Северобайкальскда Соёлой ордондо шэнэ залгалаа барижа байһыень хараходаа, модошо дархан —коммунист Иван Халзанов, тэрэнэй нүхэдтэйнь уулзаһанаа мүнөө хүрэтэр мартадаггүй хүм.

Энэ дархантай энэ үбэлшье дахяад золгожо, намтар, ябадалаарнь яһала дахин һонирхоо бэлэйб. Тэд уулзаха, харахадашье коммунист хүнэй зориг, эрмэлзэл балшыса харагдаа һэн... Тэрэ өөрөө Обуса голой эрьеэр (Эрхүүгэй областиин Оһын райондо) ажаһуудаг модошо дарханай гэр бүлэ дотор, онгойшуул уг удамай ульгэршэд, дуушадай дунда үндыһэн, үдэһэн хүн байбашье, ульгэршэн, түүхэшэншье болоогүй, харин лэ үйолдон ульгэр домогто ороһон Зулхэ (Лена мүрэн), Чуя тээшэ зүрхэ зүнгеэрөө татуулжа, тэнгэриин нэгэ үдэр һүхэ һүүшэ тэбэрижэ, хүнгэнииө бэшэ, харин хүшэр хүндые бэдэрэн, барилга дээрэ хүдэлхэеэ ябашоо һэн. Түрэһэн эхэнь: «Ваниминь баабайдаа адли дарха хэхэеэ түрэһэн юм. Дархан солоёо нэрлүүлжэ ябаг, һаатахабэй», — гэжэ захиһан зүбшөөһэн гэхэ. Иван Халзанов үнэхөөрөө тэндэ модошо дарханай ажалда ороо һэн. Һүхын түмэр гамнангүй һүгэжэ оробо. Шалгарма һайнаар шадал соогоо хүдэлбэ. Хамта хүдэлһэн нүхэдынь хабархажа, хүдэлмэриин дарганаршье магтадаг болобо. Тиин коммунистнуудай зууршалгаар 1969 ондо Коммунис партиин гэшүүндэ абтаа.

— Устав, Программатайнь танилсажа, уялга, тангариг үргэжэ, партиин зэргэдэ ороһомни, минии ажабайдалда ехэ нүлөө, эрид хубилалта үзүүлһэн, һаруул уужам, гол харгыда гараһан мэтэ болоо һэм. Хэды ехэ һургаал, хүмүүжэл абажа үрдеэ гээшэбиб, —гэжэ тэрэ дурдан хөөрэнэ.

Тиин хүрэжэ ерэһэн уурхайдаа нилээд дадал танил болошоод хүдэлжэ байтарнь, Байгал-Амарай магистраль бариха тухай баранай дунда һураг суу гараба. 1974 оной апрельдэ ВЛКСМ-эй XVII съезд болоходо, комсомолшуудай түрүүшын отряд тэндэһээ сэхэ БАМ Москвагай Ярославска вокзал дээрэһээ поеэддо һуужа, зорижо гараба гэһэн гайхамшаг һонин дуулдаба. «Эрхимэй эрхимүүдые БАМ-ай ажалда элсүүлхэ» гэһэн тунхаг тараба. Тэд коммунистнууд иимэ ехэ хүдэлмэри хүдьхэһөө яагаад зайлаха, гээгдэхэ бэлэй! Гэр байрагүй, хооһон хуудам ой тайга соо дааража тулихаһаа эхилээд, ямарханшье бэрхэшээлэй тохёолдожо магадгүй байбашье, Иван Халзанов уурхайн управлениидэ мэдүүлгэ бэшэжэ, партида рекомендаци үгэһэн нүхэдһөө, бэшэшье коммунистнуудай захяа заабаритайгаар 1975 оной зун үнеэхил һүхэ һүүшэеэ үргэлжэ, БАМ-ай Буряадай участок, Северобайкальск хүрэжэ ерээ һэн. Мүнөөшье хүдэлжэ байдаг 575-дахи СМП-дэ ороо һэн. Яһала хүсэ ехэтэй хүсэл, зориг!

Тиихэдэ гансал бүлэг тоннельщигууд ерэһэн, өөһэдтөө гэр байра барижа, түбхинэжэ байһан байба. Харин СМП-гээрхин УРС-ын финскэ склад бодхоожо байба. Иван Романовай бригадада абтажа, больница, столово бодхоолсобо. Эмхи зургаанайнь конторо үшөө вагончик соо зандаа. Харин өөрөө майхан соо байрлаба. Витимэй уурхайн халуун уһатай гэрнүүдтэ орходоо жэшээгүй зүдэрүү һэн ааб даа. Саликншье дээгүүр бэшэ. Тэрэл зундаа һамга, хүбүүгээ дуудаба. Тэдэнь абынгаа үгэ соохоно абаһаар лэ хүрэжэ ерэбэд. Намарай сагаан хюруу гү, али түрүүшын хүйтэн болотор барилгашадшье өөһэдынгөө хүсөөр ажалай һүүлээр өөһэдтөө гэр байра бариха гэжэ шиидэбэд. Зун, намарай үдэшэ, суббото, воскресени бүхэндэ дархашуул бултааран һамбаашалан оролдожо, найман квартиратай гэртэ үшөө дүрбэн квартира залгажа барихадань, аяар 60 метр утатай, арбан хоёр квартиратай гэр сентябриин һүүл багаар бодобо. (Энэ гэр мүнөө «колбаса» гэжэ нэрэтэй юм). Тэд ууралаар дулаасуулха сорго, түхеэрэлгэнүүдые тодхохо ёһотой юм аад, энэ хүдэлмэринь бэлэн материал-радиатор үгы дээрэһээ аяар шэнэ жэл болотор унжагайрба. Үбэлэй хүйтэнтэй гардалдажа, түхэрэн сүүдхэ соо байра, таһалгадаа электроплиткэеэ носоожо, харин эдеэгээ газаа түүдэг дээрэ гү, али гагнуурийн лампаар шанажа, үнэхөөрөө тэсэхын аргагүй зүдэрүү болоожо, Евдокия һамганиинь һайса гэмэрһэн, үшөө үнгэрэд гэхэдээ, «үбшэн болоогүй дээрээ эндэһээ утэр түргэн ябая» гэжэ үгэлһэн байгаа юм. Тэд үгэһэн тангаригтаа үнэн Иван Халзанов яашье зүбшөөжэ үгөөгүй һэн. Тиигээд мебель гэхэдэ, хабтагай модо холбожо дархалһан тапчан, столһоо ондоо юумэ байгаагүй. Тэд үнэхөөрөөшье город газарта байрлажа һураһан хүнүүдтэ, илангаяа эхэнэрнүүдтэ юун зохид байха бэлэй даа. Энэ түрүүшын хүшэр хүндэ үедэ «Ядарба, даарабабди» гээд, хүршэ хэдэн айлайнгаа нүүжэ арилхада, Иван тэдэниие зэмэлээ һэн. Хүдэлмэришэдэй тогтууриинь олгохо асуудал партийна суглаан дээрэшье һанамжалан, тэндэ Иван Леонтьевич үнэн сэдьхэлһээ үгэ хүүрэ хэлэһэн, үнэтэ дурадхал оруулһан байха. Тиихэдэ радиаторнуудые дулаанай сагташье Курла дээрэ саг соонь буулгуулжа шадаагүй трест болон СМП-гэй хүтэлбэрилэгшэд шангахан шүүмжэлэлдэ ороһон гэхэ. Арайхан гэжэ радиаторнуудай асарагдахада, нүхэр Халзанов түрүүтэй, тэдэниие тодхолгодо үдэр һүнигүй хамһалсаа бэлэй. «Газаа ажал хэжэ ябаһан хүндэ хамаагүй, харин гэртэ үлэһэн гэргэд, үхибүүдтэ ямар байһыень тухайлангүй яахабши. Һамганайшье гэмэрхэ, уурлахань буруу бэшэ байгаа ёһотой», —гэжэ мүнөө Иван Леонтьевич энеэбхилэн зугаалха юм....

Тиигээд тэдэнэй гэрээ дулаалхыень хүлеэһэндэли, дары һүүлээрнь январиин хүйтэн табин градус хүрэтэр, янгинашоо һэн. Хажуугаар саһан ехэ оробо. Хоёр метр зузаантай. Байгалайнь уурал али иигэжэ саһа мүльһэн боложо унашоо юм һэн гү? Талмай сэбэрлэхэдэ, айхабтар үлүү ехэ ажал гаража, барилгашадта бүри хүндэ болоо һэн ааб даа. «Дружба» хюреэшье хүйтэндэ хүрэжэ, хиигнаад, шиигнаад ёһоор хүдэлжэ үгэхэгүй. Модо унагааха, гэшүүһэ холтоһыень арилгахадаа гар хюрөө, һүхэ хоёроо урдаа бариха сагууд али олон тохёолдобо... Энэ бэрхэшээлһээшье заримууд зүрхэ алдаба. Сибириин хүн аад, сэбдэг хүйтэнһөө зүрхэ алдаад, мэдүүлгэ бэшэжэншье хүнүүд тиихэдэшье бии һэн.

Харин шанга хүдэлжэ шармайн ябаһан Иван Леонтьевич хододоол шад улаахан шарайтай, шадал зоригтой ябажа, бусад нүхэдөө нилээд урмашуулдаг бэлэй. Тиин өөрөө үндэр бүтээсэтэйгээр оролдожо хүдэлхэһөө гадна, залуушуулдашье амархэ, тамхилха амар заяа үзүүлдэггүй —иимэ гайхалтай, залуушуулһаашье үлүү «залуурхаг» зантай һэн. Энээниие бригадир Иван Петрович Романовшье, СМП-гэй дарганар, зон нүхэдыньшье хаража, дуулажа, баярлажа ябаа.

Түрүүшын жэлэй дүнгөөр коммунист Иван Халзанов бүхы бригада соогоо, бүхы СМП дотороо социалис мүрысөөндэ шалгараа һэн. Түлөөһэгүй путёвкоор Венгри ошожо, аяншалаад ерэбэ. Тэндэһээ бусалгандаа хуушан ажалдаа Витимэй уурхай хүрэбэ. «Тэндэшни гансал залуушуул бэшэ аал? Шишье харахадам, өөрөө залуу болошоод ерээлши. Таараа алтайш!!» —гэжэ уурхайн директорэй урматайгаар ажаглахадань: «Үнэхөөрөө зүб. Бултааран шахуу залуушуул. Тиигэбэшье үбгэдүүд тэндэ хэрэгтэйл байна даа. Үбгэншье гэжэ битнай һаял дүшэ гаража ябана гээшэ бээзэб. Һи-һи... Зүбшэл заабари үгэхэһөө эхилээд, хэн нэгэниие баһа зэмэлхэшье болоо һаа», —гэжэ Иван хүхин һагад карюусаа һэн ха.

—Уурхайн коммунистнуудай этигэл найдабарие яһала харюулжа ябана хаямши. Дуулаашье һэмди.

— Хари... Табан жэлэй түрүүшын жэл хүдэлэгдэбэ. Саашаа яһалал бараг байха аабза...

Баһа Иван Борахал тосхон — нютагаа хүрэбэ. БАМ тухай һонирхоошодто —үнеэхил ульгэршэд, дуушадтаа шэхэнэй шэмэг, сээжын баяр — шэнэ зохёол, дуунуудайнь шэжэм шалтаг, шалтагаан болгон хөөрэжэл мэдээ һэн. Тэндэһээ ехэл зоригжонгёор хүрэжэ ерээд, үнеэхил һүхэ, һүүшэеэ барижа, дархалжа ороо һэн. 1-дэхи һургуули, тэрэнэй спортзал, нерайлалгын байшан, инфекционно больница гэхэ мэтэшэлэн нилээдхэн олон барилгануудые, хэдэ хэдэн байрын гэрнүүдые барилсаба. Үшөө амаралтынгаа үдэрнүүдтэ долоон нүхэд хамһажа, 20-дохи микрорайондо өөһэдтөө байрын хоёр дабхар гэр бодхообо. Тэрэнь үндэр уужам, гурбан таһалгатай. Дотороо халуун уһатай, туалетэйшье... Электрын пезшэнтэй. Хотынхидһоо сохом лэ дутуугүй.

—Мүнөө олонхидоо юумынгөө урда орэнхойбди. Үшөөл хүүгэдэй саад, яслинууд дутана ха... Өөрөө «Жигули» машинатайб. Үшөө «Волгошье» зүндөө абахаар байгдана,—гэжэ Иван дархан хэлээ һэн. Жэл бүри тэрэ бүхы СМП дотороо социалис мүрысөөндэ түрүүлээ. Медаль, Хүндэлэлэй грамотануудынь бүхэли хабшаг соо дүүрэн.

Иван Халзанов арбадахи табан жэлдэ эрхим дүнгүүдые түйлаһанайнгаа түлөө Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаба.

— Партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые дээрэ үргэн хүлеэжэ абаабди. Бүришье үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлхын, БАМ-аа саг соонь барижа дүүргэлсэхын хойноһоо оролдохобди. Энэ —наһанайм нангин хэрэг,— гээд тэрэ мэдүүлээ һэн.

Иимэл юм даа коммунист-модошо дархан!

Р. ЦЫБИКОВ.

БАЯРААР БАЯН УУЛЗАЛГА

Зураглал

Бүри һая бэлэй. Баярай ехэ баяраар, тодорхойлходо, түрэл гаралнуудайнгаа үхибүүдэй түрэ найр болоһон ушараар уулзашоо һэмди. Угаа хүхюун зугаатай, хүлгөө шууятай, хэды сүлөөгүй байбашье, арба табан үгөөршье һаа, ажал хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэжэ, сэдьхэлээ ханангн хахасабабди. Үнинэй танил байһан хадаа, урда хойно гэлтэгүй һанаһан байһанаа сэхэ руунь табилсаабди.

—Юун тиимэ сонин байхаб, бишни хони хурьгадаараа носолдожол ябанаб даа, —гээд, нүхэрни бүдүүн барагаар хургадаа даран байжа тоолоно.

—Сохом хори гушан жэл болобол хаб, хото сэтэ хонин дээрээл хүдэлжэ ябасаар. Гомдохо, гунирха юумэн үгы даа. Мүнөө жэл хони хурьгадни сайн, эгээ түрүүшынхеэ зуутанай тоодо орожо, бүришье урма баяртайб...

Эдэ үгэнүүдыень дууламсаараа бишье, тэрэнэй намтарые уудалжа, һайн һайхан хэрэгүүдыень һанаандаа һэргээбэб. Зүб даа, тэрэ гэһээр нээрээшье нилээдгүй саг үнгэрөө. Анха түрүүн Ламажаб Лхасарунов хониной отара табяад онуудаар даажа абаһан юм. Тэрэ гэһэнһээ таһалгаряагүй хони харууһалжа үргэлжэлһөөр. Түрүүшын хэдэн жэлэй туршада эрэ түлгэнүүдые харууһалаа, хожомынь даа, Шэбэртэ нүүжэ ерэхэдээ, эхэ хонидой отара тушаажа абаа бэлэй. Энэ үедэ элдэб ушарнуудай болоһониинь эли юм бээзэ. Зүгөөр, Ламажаб Дашиевич гол түлэб саг үргэлжэ яһала һайн дүнгүүдые түйлажа, түрэл нютагтаа хүндэтэй ямбатай ябана. Оролдосотой бэрхэ хонишон гэжэ гансашье XX пертсъездын нэрэмжэтэ колхоз соогоо бэшэ, харин бүхы Сэлэнгынгээ район дотор мэдээжэ болоо. Жэл бүри хони хурьгадаа һайнаар харууһалжа, түл олоор абадаг, шанар һайнтай нооһо хайшалдаг.

—Хонид сайн, хурьгад тарган, гарза хоролтодо орохогүйл ёсотой. Оролдохо хүсэл бии, хүсэншье байна, —гээд энеэбхилнэ.

Үнэхөөрөө, нүхэр Лхасаруновта бүхы юумэн бии гэхэдэ алдуутай бэшэ. Багжагар томо бата бэетэй, мундуу хара, хүсэншье ехэ. Али болохо гар ажал хэжэ ябаханьшье ондоохон даа. Жиирэй хүнэй хоёр-гурба дахин асалха үбһые, нэгэ доро хото хорёогоор шэрбэжэрхихыень харахада урматай. Тиимэл хадаа дал хорёогоошье заһаха барихадаа, юун жэшээ байхаб, яндайлгахадаад орхихо.

—Хүнөөс үлүүсэ ехэ ажал хэсэн юумэншье гэжэ юу байхаб. Хүнэйл хэдэг ажал хэжэ ябатараа иимэ наса хүрэбэб,—гээд Лхамажаб Дашиевич саб гэмэ сарюун хоолойгоор тобшолоо һэн.

Тиибэшье һаань, тэрэнэй үнэн сэхэ ажалай баян дүй дүршэлэйнь зарим нэгэн утаһан ой ухаанда хадуугдажа абтаа юм. Ноёхоной зургаан хонишон-зуутанай нэгэн нүхэр Лхасарунов нэн түрүүн хонидойнгоо бэлшээридэ анхаралаа ехээр табихатаяа хамта, саг болзор соонь нэмэлтэ тэжээл эдюулжэ, илангаяа үбэлэй сагта заатагүй бүлеэн уһаар уһалдаг гуримтай байна. Хонидойнгоо хурьгалхын урда тээ ехэл ханамжатайгаар харууһалдаг, добо болдог газараар үлүүсэ намнадаггүй, хэшаа хорёондоо оруулхадаа, хойно хойноһоонь субуулан аалиханаар туудаг юм. Түлхилдэжэ шахасалдабал, бэртэжэ болохо, тиигээд дутуу хурьга хаяжархидаг гэжэ тоолодог. Тиигээд хурьгадай нарай нялха байхадань һайнаар харууһалха, эдеэлүүлхэ асуудалда ехээр анхардаг. Түрүүшын үедэ уурагыень һайнаар хүхүүлдэг. Һүүлдэнь хэдэн хоногой үнгэрһэн хойно талха тарянай зүйл, минеральна тэжээл эдюулжэ һургадаг. Дам саашаа хабарай дулаан үдэрнүүдэй боложо захалхада, хурьгадаа эхэтэйнь ойрохон зуура хүдөө гаргажа дүршөөдэг.

—Хонидые хурьгатайнь удаан саг суутань дулаан байрада байлгахада муу. Юуб гэхэдэ, халуун байрада байхадаа, хониной нооһониинь муудадаг, — гэжэ дүршэлтэй хонишон тон зүб ажаглалта хэнэ.

...Дэдэ-Дэбэ Ноёхоной үрэжэлтэ баян газарнуудай нэгэн юм. Эндэһээ сэхэ урагшаа Хёлгын адаг, ходо зүүлжээ Түгнын гол альган дээрэ байһандал үзэгдэдэг. Эндэ урдань Мэнгэйн таряашадай зуһалан газар байһан. Мүнөө гэр байрашье гэжэ үгы шахуу болошонхой, үбэл зунгүй гансал хониной отара байрладаг. Тиигэбшье, хүн зон иишэ огто таһардаггүй ойро зуурашье һаа, Лхамажаб Дашиевичтай хоёр-гурбан үгэ андалдажа гарахаяа хүсэдэг шуу. Харин тиихэдэнь гэрэй эзэн налгай зохид зангаараа хүн бүхэниие— үбгэн, залуу гэлтэгүй урин дулааханаар угтажа, аяга сайтайгаар мордохуулдаг. Энэнь мүн лэ тэрэнэй һайн һайхан абари зангай нэгэ һабагша болоно.

Эгээл иимэ ёһоороо, амгалан түбхинэһөөр, аалин зантайгаар гараа үгэжэ, үбэр дүүрэн баяртай, үлзы ехэ буянтай, түрэл нютагаа бусахыень харахада, урматай һайхан байгаа бэлэй. Баяраар баян уулзалга болоо гэжэ һанахадаа, бишье сэдьхэлээ хүдэлэнхэй үлөө һэм. Иимэ ушарнууд үни удаан сагта мартагдадаггүй ёһотой.

Ив. ОЧОРОН.

МАЛ АЖАЛ—ГАБШАГАЙ АЖАЛ

ЭРХИМҮҮДТЭЙ ЗЭРГЭСЭН ХҮДЭЛХЭ

Оронoй олохон колхоз, совхозуудта үбэлжэлгэ амжалтатайгаар үнгэржэ байна. Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ үндэр дүнгүүдые түйлахын түлөө тэмсэлдэ нүлөө ехэтэй социалис мүрысөөн ехэ туһа хүргэнэ. Фермэ болон ажахынуудай коллективүүд түрүү ажалшадай дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэнэ. ТАСС-ай корреспондентнууд иигэжэ мэдээсэнэ:

СТЕПАНАКЕРТ (Нагорно-Карабахска автономито область). Мартунинска районой «Коммунизм» колхозой бүхы фермэ Нагорно-Карабахска автономито областиин Чартавска сельскэ Соведэй дэргэдэ эмхидхэгдэһэн «Дүрбэн мянгатанай» клубай гэшүүн болоо юм. Жэлдээ үнеэн бүриһөө 4 мянган килограммһаа бага бэшэ һү һаадаг һаалишадые түс клубта абадаг юм.

Түс клуб эрхим малшадай түйлалтануудые эдэбхитэйгээр дэлгэрүүлдэг. Һаалишан В. Агабекян мэргэжэл шадабариин хэшээлнүүдые үнгэргэдэг. Тэрэ мүнөө жэл үнеэн бүриһөө 6,2 мянган килограмм һү һааха гэһэн уялга абанхай.

Түрүүшүүлэй клубуудые эмхидхэлгэ мүрысөөнэй шэнэ түхэл шэнжэ болоно. Тэрэ эндэхи тосхоной ажалшадта ехэтэ һайшаагдадаг. Автономито областиин бусадшье ажахынуудта иимэ клубуудые эмхидхэнэ.

МИНСК. Һүүлэй гурбан жэлдэ малай байрануудай хахадыень шэнэлхэн заһабарилһан Гродненско областиин Волковысска районой ажалшад багахан фермэнүүд дээрэһээ бүри ехэ продукци абадаг болонхой.

Ждановай нэрэмжэтэ колхозой малшад хуушан фермэнүүдые шэнээр түхеэрхын, тэдэниие промышленна үндэһэ һуурида оруулхын түлөө мүрысөө үүсхэһэн байха юм. Малай хоёр дал шэнэлэгдээ һэн. Тэндэ урдань 16 һаалишан үнеэдэй хойноһоо харууһалдаг, һаадаг, байрыень сэбэрлэдэг байһан. Мүнөө 8 оператор бүхы һүрэг малые хангадаг болоо. Ажалай бүтээсэ эрид дээшэлээ, һүнэй өөрынь үнэ сэн доошолоо.

Энэ табан жэлдэ Белоруссида малай бүхы хуушан байрануудые шэнэлхээр хараалагдана.

КЫЗЫЛ. Тувын хони... түл абалгын хүдэлмэри... жэшээтэ һайнаар үнгэрг... түлөө мүрысөө дэлгэрүүл... хэй. Тэдэнэр 362 мян... хурьга абаад байна. Тэр... Нёдондо жэлэй энэ хүг... тай сасуулхада, 52 мянга... олон болоно. «Саянск... совхозой дүй дүршэлтэй... нишон Д. Дотпа Тувын... нишодой дунда эрхи... ябана. Тэрэ энэ жэлдэ... эхэ хонин бүриһөө 135 хур... га абаа.

Автономито республи... хонишон түсэбтэ табан... лэй дүүрэтэр совхозой... нин һүрэгэй тооё 1 милл... 125 мянганда хүргэхые... сэблэнэ.

«КАРНАБАЙ» САГААН КАРАКУЛЬ

Каракуль хонидые үсхэ... рилхэ талаар бүхэсоюзна... дэм шэнжэлгын институ... эрдэмтэд Самаркандска о... ластиин «Карнаб» гэжэ... племзаводой малшадтай х... та шэнэ үүлтэрэй карак... хонидые бии болгоо юм. Т... дэнь промышленна аргаа... бии болгогдоһон дэлхэй д... рэхи ори гансахан отара б... лоно. Шэнэ үүлтэрэй хон... дые «Самаркандын үеэ»... жэ нэрлэнхэй. Саб сагаан... эдэ хонид түрэлхиһээ «г... расхаалай тэмдэгтэй»: та... нэй шэхэнүүдынь, хушуу... хара юм.

Энэ промышленна отара... 4 мянгаад хонин тоолог... но. Түл абалгын дүүрэх... тэдэнэй тоо хоёр дахин ол... шорхо юм.

ДЕПУТАДУУДАЙ ОРОЛДОЛГЫН АШААР

Предприятинууд болон аж... хынуудай мүнгэ зөөрие т... рэглэн, республикын нюта... гай Соведүүд медицинс... хангалгын шэнэ түбүүд... байгуулна. Пенджикентс... районой «Ленинград» кол... хоздо больницатай, поликл... никэтэй, аптекэтэй, элүү... жүүлтын газар нээгдэ... рүү ажахын правлени бол... парткомтой хамта депутаду... дай зохёон табиһан колле... тивэй социально-экономи... ска хүгжэлтын түсэбэй эг... шухала хубинь дүүргэгд... бшуу.

Түрүүшын үдэрнүүдһэ... эхилжэ, депутадууд барил... гые шефтээ абаа һэн. Б... рилгые материалаар, тра... спортаар хангаха асуудал... тэдэ хинажа байдаг.

Жэл бүри республик... бюджедһээ элүүрые хамгаа... ха хэрэгтэ 160 гаран ми... лион түхэриг һомологдо... юм. Тиихэдэ предприятину... болон ажахынууд мүнгэ н... мэжэ үгэдэг. Үнгэрһэн т... бан жэлдэ нютагай Совед... дэй туһаламжаар колхо... совхозуудта элүүр энхын а... бан табан газар байгуула... даһан байна. Анзобско аш... та, малтамал шанаржуу... комбинадта, алюминиин з... водто болон бусад предпр... ятинуудта арадай депу... дуудай эдэбхитэй туһала... жаар медицинскэ комплек... нууд байгуулагдана.

БҮХЫ КЛАССААРАА — КОЛХОЗДОО

Ульяновска област... Старомайнска районой Кру... скаягай нэрэмжэтэ колхо... түрүүлэгшэ А. Жару... 20 мэдүүлгэ һая ороо. Н... тагай һургуулиин 10-да... классай бүхы һурагшад ко... хозой гэшүүд болохые х... сэһэн байна.

Колхозой правлени хүн б... хэнэй хэхэ хүдэлмэрие т... дорхойлогдонхой. Хүбүүд ... хозой механизаторнуудай ... рядта нэмэжэ орохо. Т... нэртэ шэнэ тракторнууд, ... томобильнууд, комбайну... бэлдэгдэнхэй. Харин б... дые мал ажалай шэнэ ком... лекс дээрэ хүлеэнэ. Т... операторнуудаар хүдэлхэ...

Һурагшад үйлэдбэри... бригаданудта ажалай ... шэл гараха үедөө механ... торай ба малшанай мэр... жэлтэй танилсаһан бай... Зунайнгаа амаралтын ... тэдэнэр комбайнернуудай ... лон тракторнстнуудай т... лагшаар, мүн фермэнүүд ... рэ ажалладаг һэн.

Колхозой хүтэлбэрил... һургуулиин бүхы гүйлта... та анхаралтайгаар хан... Ажахы хэдэн трактор, ... томобиль, бусад техник... рагшадта бэлэглээ юм. А... нүхэдэй залуу халаан т... оролдолго гаргадаг бай... ашаар һайн үрэ дүнгүүд ... лагдана. Нёдондо жэл ... гуули дүүргэһэн, мүнөө т... тористаар хүдэлдэг В. Тар... С. Лукасов болон С. Ни... лаевай ажалай амжалтану... даар колхозой гэшүүд омог... хохол ёһоороо омогорхо... Тэдэ хэшээлтэй һайн... ажаллаһанайнгаа түлөө ... шалгын түлбэригүй пут... коор шагнагдаһан байна.

Ульяновска областиин һур... гуулинуудта хаа хаанагү... комсомолой нээмэл суглаа... нууд үнгэргэгдэжэ, Матве... скэ һургуулиин һурагша... жэшээгээр олохон хүбүүд б... сагад тосхондоо үлэжэ ... дэлхые шиидэнхэй байһан ... хайдаа мэдүүлнэ.

(ТАСС).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЬАА

...ЛАГАН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН НЭГЭДЭЛНҮҮДЭЙ, ПРЕДПРИЯТИНУУД БОЛОН ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БОЛОН АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Арбадахи табан жэлэй даабаринуудые, абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэдээ туйлаһан амжалтануудайнь түлөө шагнаха:

Буряадай АССР-һээ

АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРДЕНООР

Завгородняя Мария Федоровнае — Буряадай АССР-эй хүнгэн промышленностиин министр.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Бужигеева Михаил Алексеевичые — «Туяана» гэжэ үйлэдбэриин оёдолой нэгэдэлэй генеральна директор.

Гаврилова Полина Кирилловнае — «Туяана» гэжэ үйлэдбэриин оёдолой нэгэдэлэй оёдолшон.

Дугаржапова Александра ...евнае — Хяагтын трикотажна нэхэлгын фабрикын ...

Суханова Мария Степановнае — Хяагтын трикотажна нэхэлгын фабрикын ...

Тисон Борис Николаевичые — Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ арһанай заводой цехэй начальник.

Якушевская Прасковья ...евнае — «Туяана» гэжэ үйлэдбэриин оёдолой нэгэдэлэй халааһай начальник.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН II ШАТЫН ОРДЕНООР

Казаков Степан Яковлевичые — С. М. Кировэй нэрэмжэтэ металл зүйлнүүдэй заводой слесарь.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Горковенко Виктор Яковлевичые — Оймарой мебелиин фабрикын хүдэлмэришэн.

Нестерова Анна Петровнае — «Туяана» гэжэ үйлэдбэриин оёдолой нэгэдэлэй оёдолшон.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Зарубина Валентина Захаровнае — С. М. Кировэй нэрэмжэтэ металл зүйлнүүдэй заводой хэбшэн.

Игумнова Елизавета Александровнае — Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ арһанай заводой арһа хэмжэгшэ.

Поветкина Любовь Дмитриевнае — Улаан-Үдын һэеы гуталай фабрикын хүдэлмэришэн.

Пономарева Ольга Ивановнае — «Туяана» гэжэ үйлэдбэриин оёдолой нэгэдэлэй отологшо.

Тоугунова Виза Васильевнае — Улаан-Үдын уран бүтээлнүүдэй, гараар бэлэгэй туршалгын заводой оёдолшон.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Борисова Эльвира Михайловнае — «Туяана» гэжэ үйлэдбэриин оёдолой нэгэдэлэй тайрагшанай начальник.

Ковалева Людмила Ивановнае — «Туяана» гэжэ үйлэдбэриин оёдолой нэгэдэлэй оёдолшон.

Нимаев Александр Владимировичые — Улаан-Үдын уран бүтээлнүүдэй, гараар бэлэгэй туршалгын заводой хайсаргагша.

Сотникова Светлана Ильинична — «Туяана» гэжэ үйлэдбэриин оёдолой нэгэдэлэй оёдолшон.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1981 оной мартын 17.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЬАА

СССР-эй БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛНУУДАЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН МИНИСТЕРСТВЫН НЭГЭДЭЛНҮҮДЭЙ, ПРЕДПРИЯТИНУУД БОЛОН ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БОЛОН АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Арбадахи табан жэлэй даабаринуудые, абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэдээ туйлаһан амжалтануудайнь түлөө шагнаха:

Буряадай АССР-һээ

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Андреева Акулина Семеновнае — «Бурятстройматериалы» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй Улаан-Үдын хирпиисэ заводой хирпиисэ галдагша.

... Николай Петровичые — Тимлюйн цементын заводой слесарьнуудай бригадир.

... Агафья Ивановнае — Улаан-Үдын шэлэй заводой шэл нөталагша.

Яковлев Алексей Григорьевичые — Тимлюйн асбоцементын зүйлнүүдэй заводой хэдэг хэбэй машинын ...евнае — Улаан-Үдын шэлэй заводой мастер.

Суворова Анна Васильевнае — Тимлюйн цементын заводой цементын тээрмэнүүдэй машинист.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Ванакова Галина Матвеевнае — Тимлюйн асбоцементын зүйлнүүдэй заводой оператор.

Казакова Елена Павловнае — Улаан-Үдын шэлэй заводой хүдэлмэришэн.

Родионов Джамалые — Улаан-Үдын шэлэй заводой хүдэлмэришэдэй бригадир.

Рябов Юрий Германовичые — Тимлюйн цементын заводой электрослесарь.

Шелкунов Николай Константиновичые — «Бурятстройматериалы» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй силикатна хирпиисын Улаан-Үдын заводой экскаваторнуудай машинистнүүдэй бригадир.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Гришин Евгений Ефимовичые — Тимлюйн асбоцементын зүйлнүүдэй заводой транспортна хүдэлмэришэн.

Зимерева Клавдия Григорьевнае — «Бурятстройматериалы» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй ханын материалнуудай Загорско заводой хирпиисэ галдагша.

Ильмова Валентина Лаврентьевнае — Тимлюйн цементын заводой транспортировщица.

Коробков Федор Ивановичые — Тимлюйн цементын заводой главна инженер.

Сарьянов ... — Улаан-Үдын шэлэй заводой шэл хайлуулагша.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Калашников Николай Родионовичые — Улаан-Үдын шэлэй заводой шэл хайлуулагша.

Мелентьева Варвара Трофимовнае — Улаан-Үдын шэлэй заводой станогшон.

Илюснин Георгий Ивановичые — Тимлюйн цементын заводой мастер.

Томская Анастасия Маврикеевнае — Тимлюйн асбоцемент зүйлнүүдэй заводой штукатур-маляр.

Федосеев Иван Константиновичые — Тимлюйн цементын заводой слесарь.

Чепизубова Ольга Васильевнае — Улаан-Үдын индустриальна техникумэй багша.

АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРДЕНООР

Амбуева Анастасия Мур...евнае — «Бурятстройматериалы» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй барилгын материалнуудай Татауровай заводой хирпиисэ галдагша.

Будаева Аграфена Бурхиевнае — Улаан-Үдын шэлэй заводой шэл отологшо.

Кулагин Анатолий Аполлинарьевичые — Улаан-Үдын шэлэй заводой шэл ябталагша.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Богданова Нина Афанасьевнае — Тимлюйн асбоцемент зүйлнүүдэй заводой штукатур-маляр.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1981 оной мартын 19.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЬАА

ЗАГАҺАНАЙ АЖАХЫН НЭГЭДЭЛНҮҮДЭЙ, ПРЕДПРИЯТИНУУД БОЛОН ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БОЛОН АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Арбадахи табан жэлэй даабаринуудые, абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэдээ туйлаһан амжалтануудайнь шагнаха.

Буряадай АССР-һээ

АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРДЕНООР

Орлов Василий Константиновичые — Ярууны загаһанай заводой директор.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Метелев Александр Алексеевичые — Кабанскын районой загаһа баридаг «Прибайкалец» колхозой загаһашан.

Цыбикова Ханда Аймпиловнае — Баргажанай-Адагай загаһанай заводой сташон.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Живоглядов Павел Макровичые — Доодо-Ангарай загаһанай заводой загаһашадай бригадир.

Фёдоров Николай Адуновичые — Кабанскын районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой загаһашадай бригадир.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Малыгина Валентина Евсеевнае — Баргажанай-Адагай загаһанай комбинадай загаһа сэбэрлэгшэ.

Меньшиков Владимир Михайловичые — Баргажанай районой загаһа баридаг «Путь Ленина» колхозой загаһашан.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Антонова Мария Михайловнае — Большереченскын загаһа үсхэбэрилгын заводой загаһа үсхэбэрилэгшэ.

Ермаков Афанасий Семеновичые — Кабанскын районой загаһа баридаг «Байкал» колхозой загаһашадай бригадир.

Фёдоров Вениамин Иннокентьевичые — Кабанскын загаһанай заводой загаһашан.

Федотов Николай Поликарповичые — «Байкалрыбпром» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй Улаан-Үдын оньһожоруулагдамал нүүдэл 6-дахи колоннын модошо дархан.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1981 оной мартын 17.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДТА КАНДИДАДЫЕ БҮРИДХЭЛДЭ АБАХА ТУХАЙ ҺУНГУУЛИИН ОКРУЖНОЙ КОМИССИИУУДАЙ

МЭДЭЭСЭЛ

ХЯАГТЫН РАЙОНОЙ ҺУНГУУЛИИН 121-дэхи СЛОБОДСКО ОКРУГ

«Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй һунгалта тухай» Буряадай АССР-эй Хуулиин 39-дэхи, 41-дэхи, 57-дохи статьянуудта үндэһэлэн, һунгуулиин окружной комисси нигэжэ тогтообо:

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ талаар Хяагтын районой һунгуулиин Слободско 121-дэхи округһоо Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдөөр дэбжүүлэгдэһэн Улаан-Үдэдэ ажаһуудаг, «Правда Бурятии» газетын редактор, 1930 ондо түрэһэн ... Владимирович **КАЗАНЦЕВЫЕ** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Хяагтын районой һунгуулиин Слободско 121-дэхи округһоо һунгагдахынь тула депутадта кандидат ... Владимирович Казанцевые һунгуулиин бюллетеньдэ оруулха.

УЛААН-ҮДЫН ОКТЯБРЬСКА РАЙОНОЙ ҺУНГУУЛИИН ЮЖНЭ 44-дэхи ОКРУГ

«Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй һунгалта тухай» Буряадай АССР-эй Хуулиин 39-дэхи, 41-дэхи, 57-дохи статьянуудта үндэһэлэн, һунгуулиин окружной комисси нигэжэ тогтообо:

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ талаар Улаан-Үдын Октябрьска районой һунгуулиин Южнэ 44-дэхи округһоо Арми, авиаци болон флодто туһалдаг һайн дуранай общестывын (ДОСААФ) Буряадай областной комитедэй, республикын санитарно-эпидемиологическа станциин медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй, Улаан-Үдын механо-технологическа техникумэй багшанар болон техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллективүүдээр дэбжүүлэгдэһэн Улаан-Үдэдэ ажаһуудаг, Улаан-Үдын гарнизоной сэрэгшэ, 1933 ондо түрэһэн **Мечислав Александрович КОВАЛЕВСКИИЕ** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Улаан-Үдын Октябрьска районой һунгуулиин Южнэ 44-дэхи округһоо һунгагдахынь тула депутадта кандидат Ковалевский Мечислав Александровичые һунгуулиин бюллетеньдэ оруулха.

ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

(Түгэсхэл. Эхининь 1-дэхи нюурта).

Үни удаан саг соо зандаран захиржа, ээрхэжэ байһан оронуудай эдэнэртэ алба хэхэеэ, мэдэлдэнь байхаяа арсажа, өөһэдынгөө, бэеэ даалһан байдалай замаар дабшахые эрид шиидэнхэй байһанаа мэдүүлхэдэнь, империалистнууд дурагүйдэнэ бшуу.

Түүхэ энэ асуудалые арадуудай эрхэ сүлөөгэй аша туһада шиидхэнэ. Мүнөө дэлхэйн гүрэнүүдэй гурбанай хоёр хубинь колониальна дарлалта мүлжэлгэһөө, империалис дулдыданги байдалһаа сүлөөрһэн оронууд болоно.

Зүгөөр империалистнууд арадуудай дура хүсэлэнгые, түүхын хуули ёһонуудые тооногүй. Арадуудай сүлөөрэлгын тэмсэл тэдэнэй дурыень гутаана, «мүрдэн айлгалга» гэжэ тэрэнние нэрлэдэг байна. Бусад арадуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахын тула, сэрэгэй-политическэ булимтархы ябуулгануудые хэхын тула тэдэ али бүхы ушар шалтагаануудые хэрэглэнэ. Теэд нимэ ушар шалтагаануудай үгы байхада, эдэнние зорюута бии болгоно.

Жэшээнь, Иранда бариглажа хаагдаһан бүлэг американ дипломадууд тухай асуудалые Вашингтоной тусхай тушаалтадай ямараар хэрэглэһыень һанаад үзэгты. Тэдэ үни хада амгалан һайнаар гэртээ бусанхай. Зүгөөр «барисаанда абтагшадые аршалан хамгаалхын» тула Индиин океан болон Персидскэ тохой худар эльгээгдэһэн США-гай сэрэгэй хүсэтэ флот мүнөө болотор эндэхи уһан соогуур тамархалаа, оршон тойронхи гүрэнүүдтэ, бүгэдэ нийтын эб найрамдалда аюул тохёолдуулжа байһаар.

Уласхоорондын хэлсээнэй аргаар энэ аюулгүй байдалые найдамтайгаар хангаха тухай хөөрэлдөөе шагнахашье дурагүй байхадань, Персидскэ тохойн оршонһоо нефть зөөхэ харгы замуудай аюулгүйе сахихын тула США болон тэдэнэй союзнигууд оролдоно гэжэ хэн этигэхэ гээшэб?

Үгышье гэбэл, Дүтын Зүүн зүгтэхи бүхы байдалые абажа харая. Кэмп-Дэвидтэхи үгэсөөнэй авторнууд болон мүнөө энэ хараа шэглэлые үргэлжэлүүлжэ байгшадай бүгэдэ нийтын эбэй ёһоор гуримшуулха талаар түрүүшын алхам хээгүй, мүнөөшье һанаашалаагүй байһаниинь хүн бүхэндэ элн.

Дүтын Зүүн зүгтэ бата эб найрамдал хангаха бэшэ, харин США, Израиль болон Сададай Египедһээ бүридэдэг сэрэгэй бүлэглэлые арабуудта зүрюу харшаар эмхидхэн нэгэдүүлхэ талаар Кэмп-Дэвид үнэхөөрөөшье түрүүшын алхам болоһон байгаа гэжэ СССР-тэ бидэ, Ливи болон «эсэргүүсэлтын фронтын» бусад оронуудта таанадай абаһаар лэ хэлсэжэ эхилһэнтнай мүнөө бүгэдэндэ ойлгосотойл.

Синайда, араб Зүүн зүгэй зарим нютагуудта американ сэрэгүүдые удаан саг соо байрлуулха түсэбүүд нюуса бэшээр табигдажа байна. Энэ хадаа араб арадуудта зүрюу харша ябуулга болоно бэшэ гү? Энэ хадаа дүтэ шадар оршодог бусадшье оронуудай аюулгүй байдалда хоро хүргэһэн ушар болоно.

Эдэ асуудалнуудаар Ливиин баримталдаг залан сэхэ хараа шэглэлые Советскэ Союзда бидэ үндэрөөр сэгнэдэгбди. Түрүү үзэлтэй бусад гүрэнүүдтэй хамта таанад империалис харата ябуулгануудта, арадуудай эрхэнүүдтэ хоро хүргэхэ һэдэлгэнүүдтэ эсэргүүсэн эрид шууд тэмсэнэ.

Дүтын зүүн зүгтэ бата, үнэн зүб эб найрамдал хангаха ори ганса замай бии байһанда бидэ гүнзэгыгөөр этигэнэбди. Энэ хадаа залан сэхэ, бодото тодорхой үндэһэ һуури дээрэ, тэрэ тоодо палестинын араб арадай национальна эрхэнүүдые бэелүүлэн, гуримшуулгын аргые хамтаараа бэдэрэлгын зам болоно.

Советскэ Союз энэ хүдэлмэридэ бүтэмжэтэй һаннаар хабаадахаар бэлэн, энээндэ хабаатай бусад талануудтай хамта уласхоорондын конференцидэ хабаадахаар бэлэн гэжэ һаяхан КПСС-эй XXVI съезд дээрэ хэлэһэн тухайдаа үшөө дахин тэмдэглэхые хүсэнэб.

Үшөө нэгэ юумэн тухай. Дэлхэй дээрэ боложо байһан бүхы үйлэ хэрэгүүдтэ «Москва зэмэтэй» гэжэ мүнөөнэй американ захиргаан тоолодог. Африкын, Азиин ба Латиин Америкын залуу гүрэнүүдтэй харилсаануудта «зан ябадалай хуули гуримай ямар нэгэн кодексые» сахиха тухай үгэсэ ойлголсохо уряануудтаһаар тэрэ үе-үе болоод лэ СССР-тэ, тэрэнэй союзнигуудта хандана. Тиигэбэл, дэлхэй дээрэхи байдал амгалан тэнюун болохо юмха.

Энэ талаар юун гэжэ хэлэлтэйб?

Хэрбээ империалис дээрмэдэлгые, дурсагдаһан гүрэнүүдтэ эсэргүү зонхилолгые, ямар бэ даа «үүргэ нүлөө» үзүүлэлгые тогтоохо гэһэн ёһо гуримуудые батадхаха тухай хэлэхэ болоо һаань, бидэ энээнинень хэзээдэшье зүбшөөхэгүйбди. Энэнь манай политикын гол ёһонуудта зүрюу байна.

Гэхэтэй хамта, адли тэгшэ эрхын, уласхоорондын эрхын бүгэдэндэ мэдээжэ ёһо гуримуудые бүхы гүрэнүүдэй наринаар, бүрин хүсэдөөр сахихын түлөө СССР хододоо тэмсэдэг байгаа, мүнөөшье тэмсэнэ. Жэшээнь, ООН-ой Устав дотор. Хельсинкидэ баталагдан абтаһан Түгэсхэлэй акт соо, үгышье гэбэл, далаад онуудта СССР-эй ба США-гай хоорондохи мэдээжэ хэлсээнүүд дотор найруулагдаһан тиимэ ёһо гуримуудай үндэһөөр. Мүнөө американ засагаархидай хашажа харшалжа байһан хэлсээнүүд дотор найруулагданхаи байһаниинь халагламаар.

Бидэнэй тоолодогой ёһоор, мүнөөнэй оршон байдалда гурбан түбиин залуу гүрэнүүд тушаа иимэ ёһо гуримуудые хэрэглэхэ шуухала:

—гадаадаһаа хамааралсалгүйгөөр арад бүхэнэй өөһэдөө дотоодынгоо хэрэгүүдые шиидхэхэ эрхыень мэдэрхэ; дарлалта мүлжэлгын гү, али ээрхэн зонхилолгын ямар нэгэн аргануудые, тэрэ тоодо али нэгэн гүрэнэй «аша туһада хамааралсалгын» аргануудые тогтоохо гэһэн һэдэлгэһээ арсаха.

—Эдэ оронуудай газар дайдын бүрин бүтэн байлгые, эдэнэй хилэнүүдэй ойрсо хүртэшэгүй байлгые наринаар сахиха; эдэ оронуудай эб эе таһалхын тула гадаадаһаа шэглүүлэгдэһэн ямар нэгэн сепаратис хүдэлөөнүүдые огто дэмжэхэгүй.

—уласхоорондын ажабайдалда адли тэгшэ эрхэтэйгээр хабаадаха, дэлхэйн али бүхы оронуудтай харилсаагаа хүгжөөхэ талаар Африкын, Азиин ба Латиин Америкын гүрэн бүхэнэй эрхэнүүдые үгэ дуугүйгөөр мэдэрхэ.

—өөһэдынгөө байгаалиин нөөсэ баялигуудые эдэ гүрэнүүдэй өөһэдөө эдлэхэ, бэеэ даалһан байдалтай байлгые бүрин хүсэдөөр, үгэ дуугүйгөөр мэдэрхэ, мүн уласхоорондын экономическа харилсаануудта эдэнэй бүрин эрхые мэдэрхэ; ООН-ой мэдээжэ шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, колониализмын үлэгдэлнүүдые усадхаха, расизм ба апартеидые үндэһөөрнь үгы хэхэ талаар шэглүүлэгдэһэн эдэнэй хүсэлэл оролдолгонуудые дэмжэхэ,

—Африкын, Азиин ба Латиин Америкын олонхи гүрэнүүдэй һунган шэлэһэн ямаршье бүлэглэлдэ хабаадахагүй гэһэн эрхые хүндэлхэ; гүрэнүүдэй сэрэгэй-политическэ бүлэглэлнүүдтэ тэдэнние элсүүлэн хабаадуулха гэһэн һэдэлгэнүүдһээ арсаха.

Бидэ иимэ «ёһо гуримуудай кодексые» мэдэрдэгбди, тэдэнние сахихаар хододоо бэлэнбди. Энэ талаар Холбоото Штадуудые, ООН-ой Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжын бусад гэшүүдые, мүн бусад бүхы гүрэнүүдые уряалнабди. Тиигэбэл үнэхөөрөөшье дэлхэй дээрэ амгалан тайбан болохол, арадууд ерээдүй тээшээ бүри найдамтайгаар хаража шадахал.

Ливитэй хани харилсаагаа тон үндэрөөр сэгнэдэгбди, мүнөөдэрэй хөөрэлдөөнүүдэй ашаар эдэнэй саашадаашье хүгжөөгдэхэ байһандань найданабди гэжэ түгэсхэлдөө үшөө дахин хэлэхыемнай зүбшөөгыт.

—Манай һайн хани нүхэр, Ливиин революциин хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Муамар Каддафиин түлөө!

—Ливиин бүхы хүндэтэ айлшадай элүүр энхын түлөө!

—Совет болон ливи арадуудай хоорондохи хани барисаанай, харилсаа холбооной түлөө!

—Бүхы арадуудай эрхэ сүлөөгэй ба адли тэгшэ эрхын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын түлөө! — хундага үргэхые дурадханаб.

* * *

Нүхэр М. Каддафи харюугай үгэ хэлэбэ.

* * *

Л. И. Брежневэй, М. Каддафиин хэлэһэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, удаан альга ташалгаар нэгэнтэ бэшэ угтагдаа.

Сайлалга халуун дулаан, хани барисаанай оршон байдалда үнгэрбэ. (ТАСС).

ОЛТ МҮРЭН ДЭЭРЭХИ АРБАДАХИ ГЭС

БУХАРЕСТ. Дрэгэшани шадар Олт мүрэн дээрэ баригдаһан 45 мегаватт хүсэтэй ГЭС элшэ хүсэ үтэжэ эхилбэ. Энэ хадаа Румыниин дотоодын мүрэн болохо Олт дээрэ баригдаһан арбадахи ГЭС болоно. Мүнөө энэ мүрэн дээрэ бодхоогдоһон бүхы электростанцинууд дүн хамта 422 мегаватт элшэ хүсэ үйлэдбэрилнэ. Холын хараата түсэбэй ёһоор Олт ба тэрэнэй нэгэ һалаа болохо Лотру гол дээрэ 2.000 мегаватт хүсэтэй залгаа ГЭС-үүд ашаглагдаха юм. Тиихэдэ эдэ гол мүрэнүүд дээрэ бодхоогдоһон плотинануудһаа урадхуулагдаһан уһаар хуурай уларилтай нютагуудай 800 мянган гектар газар шиигтүүлхэ арга олгогдохо байна бшуу. Мүн олон тоото шлюз, каналнуудые бариһанһаань уламжалан, Олт мүрэн дээгүүр элдэб түхэлэй онгосонууд ябуулагдажа эхилхэ юм.

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИ

ХАНОЙ. СРВ-гэй нийтын эрдэмэй комитедэй дэргэдэхи түүхын институтда вьетнам арадай хитадай Сунска хаан түрын булимтаран ороһон сэрэгүүдые хяа бута сохиһоор эгсэ мянган жэлэй ойдо зорюулагдаһан научна конференци болобо.

Арадай баатар гэжэ домог дуунда ороһон Ле Хоанай хүтэлбэри доро 981 ондо туйлагдаһан гайхамшагта илалта тухай элидхэлнүүдые Вьетнамай түүхэ шэнжэлдэг эрдэмтэд хэлэн байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ хэгдэһэн шэнжэлгын үндэһөөр һонирхолтой баримтанууд элирүүлэгдээ. Тэдэнь X зуун жэлэн үедэ арадай эхилһэн баатарлиг тэмсэлэй ашаар хойто хүршынгөө дарлалтаһаа энэ ороной сүлөөрһэн ушарые дахин гэршэлнэ.

БЭДЭРЭЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИНҮҮДЭЙ ШЭНЭ СЕЗОН

УЛААН-БААТАР. МНР-эй газар дайда дээрэ зургаадахи жэлээ хүдэлжэ байһан социалис оронуудай геологуудай хамтын экспедици шэнэ сезоноо эхилбэ. Хойто Хэрлэнэй район шадар элирүүлһэн хоморой металлнуудай ба флюоридай хэбтэшэнүүдые шэнжэлхэ талаар хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэһээ гадна, тэдэнэр ашагта малтамалаар баян гэжэ тоологдодог Урда Гобиин аймагай дэбисхэр дээрэ бэдэрэлгэнүүдые хэжэ захалха түсэбтэй.

Монгол ороной байгаалиин баялигуудые элирүүлхэ, тэдэнэй нөөсэнүүдые тодорхойлхо хэрэгтэ социалис хани барисаата оронуудай геологуудай оруулһан хубита угаа ехэ. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада тэдэнэр ашагта малтамалаар баян хэдэн арбаад хэбтэшэ элирүүлһэн байна. Тэдэнние ашаглалга ойрын жэлнүүдтэ эхилжэ, ороной промышленна хүсэ шадалые үшөө дээшэлүүлхэ арга олдохо байна бшуу.

(ТАСС).

КУБА. Энэ ороной хүдэлмэришэн анги, таряашад, интеллигенци СССР болон социалис бусад оронуудтай нягта хани харилсаатайгаар шэнэ ажабайдалаа амжалтатайгаар зохёон байгуулна. Арадай ажахын хүгжэлтэдэ, элүүрые хамгаалгада гайхамшагта амжалтанууд туйлагдана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Гаваныи нэгэ үйлсэдэ. 2. Номой магазин соо. ТАСС-ай фотохронико.

ПОРП-ын ЦК-гай ПОЛИТБЮРОГОЙ ХАНДАЛГА

ВАРШАВА. Майн 1-нэй һайндэртэ хабаадаха уряатайгаар ПОРП-ын ЦК-гай Политбюро бүхы ажалшадта, профсоюзай ба өөһэдын хүтэлбэритэй эмхинүүдтэ хандаба. Энэ хадаа «социализмын суртал нүргаалнуудые тойроһон, мүн социалис шэнэдхэн хубилгалгын хэрэгые нягтаар тойроһон польшын ажалшадай нэгэдэлэн бата жагсаалай гэршэ болохо байна».

ПАП агентствын дамжуулһанай ёһоор, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ветерануудай, промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай түлөөлэгшэдэй, эрдэм, соёлой ажал ябуулагшадай хабаадалгатай баяраи суглаан Майн 1-нэй урда тээхэнэ Варшавада болобо.

Варшавада болоһон Майн 1-нэй жагсаал урда урдын жэлнүүдэйхиһөө илгаатай байха юм: жэшээнь, хүндэлэлэй трибуна байхагүй.

ШАНГА АРСАЛДААТАЙ

НЬЮ-ЙОРК. «Тайм» гэжэ недели бүриин газетэдэ тунхаглагдаһан статья дотор США-гай ба Баруун Европодохи тэрэнэй союзнигуудай хоорондо гараһан шанга арсалдаануудай шалтагаанууд шэнжэлэгдэнэ.

НАТО-гай бүлэглэлэй ябуулга хэдэг газарнуудта, мүн дэлхэйн бусад оронуудта «ородууд тушаа ямараар хандахаб» гэһэн Вашингтоной ба Баруун Европын ойлгомжонуудай ондоо байһан дээрэһээ тиимэ арсалдаанууд гарана гэжэ «Тайм» һанамжална. Тэхэ зуура, зэосэгтэ хүсэнүүдые дары «шэнэдхэн хубилгаха», Советскэ Союз тушаа хатуу хараа бодол баримталха эрилтэ Рейганэй захиргаанай табиһадань, харин баруун европынхид шахардуу байдал һуларуулха политикада, бүү зэосэгүүдые урдилдэн түхеэрхэ ябадал болюулжа болохо байһанда этигэнэ гэжэ тус газетэ бэшэнэ. «Совет аюул» гэдэгтэ эндэхи хүнүүд этигэнэгүй гэжэ Баруун Германиин нэгэ дипломадай хэлэһые «Тайм» дурдана.

Сальвадорой хунтада американ сэрэгэй туһаламжа, сэрэгэй гаргашануудай хэмжээн, дундуур занда хэрэглэгдэхэ американ ракетно-ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые Баруун Европодо таараан тодхолго гэхэ мэтэ асуудалнуудаар Вашингтоной баримталдаг политикын элдэб хараа бодолнуудые США-гай Баруун Европодохи союзнигууданнь зүбшөөдэггүй байһан тухай тэмдэглэхэ зуураа, «Тайм» нигэжэ бэшэнэ: бүү зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай асуудалаар Советскэ Союзтай хөөрэлдөөнүүдтэ европынхид илангаяа анхаралтайгаар хандана, тэрэнние «хойшолуулашагүй шухалада» тоолоно.

СССР-эй худалдаа наймаанай-экономическа харилсаа холбоон тухай асуудалаар США-гай хэлэн «пэримжэлүүлгэшье» Баруун Европынь союзнигуудта нүлөөлөөгүй гэжэ «Тайм» тэмдэглэнэ.

«Ядерна зэбсэг ба сэрэгэй гаргашануудай ехэ бололго тушаа харша, һэжэглэһэн һанал бодол Баруун Европодо таранхай» гэжэ тус газетэ бэшэнэ. Жэшээлхэдэ, ядерна дане буруушаадаг Баруун Германидахи хүдэлөөн зүүнэй тала баридаг эмхинүүдтэ түшэглэхэһөө гадна, гол партинуудай, залуушуулай, церковно ба бусад эмхинүүдэй зэргэдэ нэбтэрэн, «орон доторхи политическэ хүсэн боложо байна». Иимэ һанал бодолгууд ФРГ-һээ гадна, НАТО-гай бусад оронуудта таража байнхай. Жэшээлэн хэлэбэл, «хэрбээ правительственна политика болбол, НАТО-һаа оронойнь гарапагда тоологдохоор политика Англиин лейборис парти баримтална...» гэжэ тэмдэглэгдэнэ. Голландиин ажалай парти энэ бүлэглэлдэ Голландиин дүүргэдэг үүргые эрид хизаарлаха һанаатай.

«Вьетнамда Американ гутамшаг байдалда ороһоной удаа президент Картерай үеын гадаадын политикын хүндэгүй бололһоо уламжалан, Американ хүтэлбэрилэгшэдтэ Европын этигэлэй тон ехээр буурапаниинь элитэ. Тэрэнние заһаруулха тухай зорилго правительствын таблашье һаань, этигэл найдабари һаяар һэргээжэ хэр шадаха байһандань мүнөө үсөөн лэ хүн этигэжэ магад» гэжэ «Тайм» бэшэнэ.

ҺУНГАЛТЫН ТҮРҮҮШЫН ШАТЫН ДҮНГҮҮД

ПАРИЖ. Президентые һунгаха һунгалтын түрүүшын шата Францида дүүрэбэ. Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын соносхоһон даб дээрэхи баримта мэдээнүүдэй ёһоор, һунгагшадай списогүүдтэ оруулагдаһан француз эрхэтэдэй 81,7 процентнь дуугаа үгэлгэдэ хабаадаһан байна.

Багсаамжалагдаһанай ёһоор, нэгэдэхи шатада гол түлэб дүрбэн кандидадай хоорондо шанга тэмсэл болоо. Мүнөөнэй президент В. Жискар д' Эстэнэй түлөө — 27,93, Францийн социалис партиин кандидат Ф. Миттеранай түлөө — 26,10, республикые дэмжэдэг нэгэдэлэн хүтэлбэрилэгшэ, Парижай мэр Ж. Ширагай түлөө — 17,94, Францийн Коммунис партиһаа дэбжүүлэгдэһэн кандидат, тэрэнэй Генеральна секретарь Ж. Маршегэй түлөө 15,39 процент дуугаа үгэһэн байна. Һунгагшадай үсөөхэн хубинь бусад кандидадуудай түлөө дуугаа үгэбэ.

Даб дээрэ эсэсэй тусхай дүнгүүдэй соносхогдоо үгышье һаань, мүнөө нэгэшье кандидат дийлэнхи олонхиин дууе абажа шадаагүй. Тиимэһээ Конституциин үндэһөөр президентын һунгалтын хоёрдохи шата майн 10-да үнгэргэгдэхэ. Түрүүшын шатада эгээл олон дуу абаһан кандидадууд В. Жискар д' Эстэн, Ф. Миттеран тэрэндэ хабаадаха байна.

Һунгалтын дүнгүүдые ороной элитэ мэдээжэ политическэ ажал ябуулагшад үрсэнөөр тайлбарилна.

В. Жискар д' Эстэн үдэшэ орой телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ, һунгалтын хоёрдохи шатада минии кандидатурын түлөө һунгагшад бултадаа дуугаа үгэхэ аабза гээд найдажа байһанаа мэдүүлээ.

Франциин Коммунис партиин кандидадай түлөө дуугаа үгэһэн 5 миллион шахуу хүн үндэһэн хубилалтануудые хэхэ һанал бодолтой байһанаа мэдүүлээ гэжэ Ж. Марше тэмдэглэбэ.

Һунгалтын хоёрдохи шатада коммунистнууд һунгуулиин кампаниин түрүүшын үдэрһөө эхилһэн тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ юм гэжэ Ж. Марше хэлэбэ.

Онсэтой дашарамдуулан, шиидхэбэринүүдые баталан абахын тула ФКП-гэй ЦК-гай пленум апрелиин 28-да болохо юм гэжэ тэрэ мэдээсэһэн байна.

СОЁЛОЙ hОНИН

ЭРДЭМТЭДЭЙ БҮЛЭДЭ —НЭМЭРИ

РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерствын Национальна hургуулинуудай эрдэм-шэнжэлгын институдай Буряадай филиалай научна хүдэлмэрилэгшэ Д. Д. Ошоров «Буряад эхин классуудай учебнигүүдтэ оруулагдаха лексическэ материалнуудые шэлэлгын ба хэрэглэлгын гуримууд» тухай асуудалаар кандидатска диссертаци бэшээд, дээрэ нэрлэгдээшэ институдай эрдэмэй соведэй зүблөөн дээрэ хамгаалhан байгаа. 1923 онhоо хойшо зохёогдоhон бүхы учебнигүүдые шүүмжэлэн шэнжэлжэ, мүнөө үеын эрилтэнүүдтэ харюусамаар учебнигүүдые яагаад зохёохо тухай hанамжа дурадхалнуудаа хэлэhэн нүхэр Ошоровой диссертаци hайшаагдаhан байна.

СССР-эй Аттестационно дээдэ комиссиин коллеги Д. Д. Ошоровой диссертациие баталжа, педагогикын эрдэмэй кандидадай диплом барюулха тухай шиидхэбэри абаа гэhэн бэшэг hаяхана Москвahаа ерээ.

Ц. ЦЫРЕНОВА.

ТҮРҮҮШЫН УРАГШАТАЙ ТУРШАЛГА

Зүүн зүгэй арадуудай хатар наадаhай ансамбль республикын арадай уран бүтээлэй байшангай дэргэдэхи методкабинедэй түбэй хүдэлмэрилэгшэд хүсөөр 1979 ондо эмхидхэгдэhэн түүхэтэй. Тэрэ гэhэн сагhаа хойшо энэ ябажа, зүүн зүгэй арадуудай хатар наадан дунда hуража байhан хүбүүд, басагад hая П. Чайковскиин нэрэмжэтэ концертнэ зал соо сугларгашадые баясуулба.

«Лотос» гэжэ нэрлэгдэhэн тус ансамбльда хабаадагшадай бэлдэhэн хоёр часай программа ялас hонирхолтой байба гэжэ тэмдэглэе. Тэндэ арбаад янзын эндэхэг хатарнууд, узбек, казах, монгол, вьетнам, япон корей, лаос болон бусад арадуудай танцануудай харагшадай анхарал татахаар тэдэ, уран hайхан, таарууд зохид үнгэ ба шэмэглэлтэй хубсаhануудын ёнотойл hонин дэнэй шэмэг болоhон байна.

Тэдэ танцануудые найруулан табиhан Д. Бадлуев, В. Ливенсян, мүн Зүүн Сибириин соёлой институдай студент, Монгол ороной эрхэтэн Д. Түмэрчулун гэгшэд танца найруулан табиха, түүхэдхэх абьяас шадабаритай байhанаа харуулба.

Арадай «Лотос» гэжэ ансамблиин коллектив залуушье hаа, богонихон сагай хугасаа соо ялала ехэ бэлдэхэ хэжэ, үргэн олон харагшадай урда түрүүшынгээ туршалга амжалтатай гараба гээшэ. Харагшадай нэрьемэ альга ташалга энээндэнь гэршэ болоно. Эндэ ансамблиин хүтэлбэрилэгшэ өөрөө олон гоё хатарнуудые бэлдэhэн Дандар Балдуевай үүргэ ехэ гэжэ тэмдэглэлэе шухала.

«Лотос» эдэ үдэрнүүдтэ Мухар-Шэбэрэй районой ажахынуудай ажалшадые программаатаа танилсуулха хүсэлтэй байна.

В. ТОКТОХОЕВА.

ЭДИР БЭЛИГТЭН ЭНДЭЬЭЭ ШАЛГАРНА

Доодо-Худанай эхин hургуулиин hурагшад тосхонойнгоо хүн зоной дунда хүндэтэй болонхой гэбэл алдуугүй. Юуб гэхэдэ, эдэнэр нютагайнгаа малшад, механизаторнуудай урда саг үргэлжэ концерт харуулдаг, эдэбхитэй гэршэлдэг юм. 1976 онhоо хойшо жэлhээ жэлдэ Хэжэнгынгээ районой үзэн hайханай харагшадай хабаадалсама, хонгёо, дуу, шүлэгүүдээрээ суудаараа харахадань hэр hайн багшанар Хүндэлэлтэй грамотануудта, үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртэжэ байдаг. Жэшээлхэдэ, 1976 ондо «Соната» магнитофон, 1977 ондо диапроектор, 1978 ондо үнэтэ бэлэгүүд, 1979 ондо фильмоскоп, 1980 ондо барюулагдаhан hэн. 1980 ондо конкурсын Дипломоор шагнагдаhан, 1981 ондо «Маяк-205» магнитофон бэлэг абаhан байна.

Энэ жэлдэ КПСС-эй XXVI съездэдэ зорюулагдаhан районой уран hайханай харагшадай дунда Доодо-Худанай эхин hургуулиинхид урдаханаа шалгараа. «Золотая Кижинга» «Как львенок и черепашонок пели песенку» гэhэн дуунуудые ород хэлэн дээрэ Валерий Цыдендоржиев гүйсэдхэжэ, нэрьемэ альга ташалгада хүртөө. «Сэсэгүүд» гэhэн хатар Туяна Чимитцыренова, Туяна Батуева, Ира Цыдендамбаева ба Света Дашидоржиева гэгшэд 1-дэхи классай hурагшад уян нугархайгаар гүйсэдхээ. Ц-Д. Мижитов, Ц. Гапсанова гэгшэд бүжэг хатарнуудые дахин хатарлана. Нэгэн багшанарые «hэр хэлэг» гэжэ зүрхэ табяа, «Багадаа сүрхэ», «Космонавтнуудай марш» гэхэ мэтэ дуунуудые гүйсэдхэбэ. Инесса Базаржапова «Түүхэтэ сэсэг» гэжэ шүлэг уянгатай гоёор уншаа.

Мүнөө эдэнэр бусад хонишодой ажалшадта ошохоор бэлдэжэ байнхай. Эхин hургуулиин багша Галина Ринчиновна Чимитцыренова, уран hайханай талаар хүтэлбэрилэгшэ Дамдин-Цырен Цырендоржиев гэгшэдэй оролдосотой ажалай хүсөөр үхибүүдэй уран шадабари хүгжэжэ гоё тоолохо айдо аллуу болохогүй байна.

Эндэhээ ямар тобшолол хэлэхэб гэхэдэ, Доодо-Худанай эхин hургуулиин хүүгэдые гоё hайханда, искусстводо дуратайгаар хүмүүжүүлгын хүдэлмэри урагшатайгаар ябуулагдана гэхэ.

М. БАЛДАНОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1-дэхи классай hурагшад — уран hайханай харалгын эдэбхитэд.

Автор фото.

БАГАШУУЛАЙ БАЯР ДЭБЭРҮҮЛЭН

Гусиноозерскын Пионернүүдэй байшангай дэргэдэ куклануудай театрай кружок бии. Зарим түрэлхид дурата дурагүйгөөр үхибүүдээ энэ кружокто ябуулдаг hэн. «hуралсалда туhатай болохо, ажабайдалда дүтэ кружокто ябаашань дээрэ», — гэжэ тэдэнэр хэлэдэг байгаа. Үнэхөөрөөшье, фото-зурагай, авиамоделиин, уран бүтээлэй кружогууд хүбүүдэй дура илангаяа ехээр татадаг ааб даа. Иимэ кружогууд эрдэм, техникэ гүнзэгыгөөр шудалха хэрэгтэ туhатайшье байжа болоо. Зүгөөр зүрхэ сэдьхэлэй гүн энхэрэл шэмэглэхэ ба нарижуулха аргануудай нэгэн — искусство болоно.

Багашуулай театр өөрын онсо шэнжэ түхэлтэй гэжэ мэдээжэ. Ямар хэмжээнэй сценэ дархалуулхаб, эхилэн наадагшадта ямар репертуар таарамжатайб гэхэ мэтэ асуудалнуудаар бидэ хүдэлмэрөө эхилээ hэмди. Театраймнай коллектив мүнөө өөрын гимнтэй. Тэрэ дуунай хүгжэм эдир артист Саша Серебренников зохёогоо hэн.

Тон түрүүшын премьерэ hанагдана. Ород арадай онтохоной удхаар табигдаhан Алена басаган Иван хүбүүн хоёрой хуби заяан тухай зүжэг бэлдээ hэмди. Репетицын үедэ Пионернүүдэй байшангай бүхы кружогуудайхид харахаяа ерэдэг hэн. Тэдэ зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэн зүжэг харадаг байгаа.

Тэрэ сагhаа хойшо олон жэл үнгэрөө. Багашуулай бишыхан кружок мүнөө куклануудай арадай театр гэhэн нэрэтэй болонхой. Хэрбээ урдань үхибүүдэй ясли, саадай багашуул манай харагшад байhан hаа, харин мүнөө зүжэгүүднай Гусиноозерскын, Улаан-Үдын сценэнүүд дээрэ табигдана.

Мүнөө Гусиноозёрскын арадай кукольна театрта 70 гаран хүн хабаадана. Артистнууд ехэ түргөөр олошороо. Энэ ушар юу гэршэлнэб гэхэдэ, театрай зүжэгүүд hонирхолтой, профессиональна үндэр эрилтэдэ харюусажа шададаг болоо бшуу. Тэрэшэлэн hүүлэй жэлнүүдтэ театрта горсоведэй гүйсэдкомой соёлой таhагhаа, Галуута Нуурай шахтаhаа, Холбоолжоной нүүрhэнэй уурхайн дирекци болон парткомой зүгhөө туhаламжа үзүүлэгдэнэ. Ямаршье зүжэгүүдые табижа шадаха эрхэ байдал бидэндэ мүнөө бии гээшэ.

Куклануудай театрай эгээн түрүүшын актернууд Ю. Филонов, Н. Глушкова гэгшэд театрта үнэхөөр дурлажа шадаа. Тэдэнэр мүнөө Улаан-Үдын соёл-гэгээрэлэй училищида hуража байна. Амаралтынгаа үедэ тэдэнэр түрэл театртаа ерэжэ, шэнэ зүжэгүүдые бэлдэлгэдэ туhалдаг. Харин С. Серебренников, Л. Томских, С. Смолин гэгшэд жолоошон, слесарь, крановщик болохо хүсэлэнтэйгөөр ГПТУ-да hурана. Тиихэдэ Л. Игумнова, Л. Стремецкая гэгшэд hургуулиин hурагшад юм.

hаяхан харагшадайнгаа үзэмжэдэ шэнэ зүжэг табибабди. Эндэхэг арадай онтохон манай репертуарай арбадахи зүжэг болоно. Удаадахи зүжэгүүднай мүнөө үе сагта зорюулагдаха ёhотой. Сэхыень хэлэхэдэ, манай гайхамшаг сагые үнэн сэхээр, удха түгэлдэрөөр харуулhан үхибүүдэй зүжэг гэжэ үгы шахуу. Тиимэhээ бидэнэр таарамжатай рассказуудай удхаар өөhэдөө зүжэг найруулха баатай болонобди. Гадна буряад хэлэн дээрэ зүжэг табиха арга боломжо бэдэрнэбди. Энэ хэрэгтэмнай республиканска кукольна театр туhалха бээзэ гэжэ найдагдана. Тиихэдэ хүдөө нютагуудаар үсөөн ябанабди гэжэ хэлэхэ шухала. «Театр — үхибүүдтэ» гэhэн фестивальда манай коллектив жэл бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

Фестивальда хабаадаhанайнгаа hүүлээр районой hууринуудаар гастроль хэдэгбди. Бидэ нютаг бүхэндэ багашуулай театрай кружогуудые, ондоогоор хэлээ hаа, нютаг бүхэндэ филиалтай болохо гэжэ эрмэлзэнэбди.

Л. ВОЛЧЕНКОВА,
Гусиноозерскын куклануудай театрай режиссёр.

НОМОЙ hАЙНДЭР

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр Прибайкалиин районой Ильинкэ тосхоной соёлой байшанда номой hайндэр болобо.

Энэ hайндэрые КПСС-эй Прибайкалиин райкомой пропаганда болон агитациин таhагые даагшын орлогшо, номдо дуратайшуулай бүлгэмэй районно эмхиин түрүүлэгшэ Ю. С. Скобников нээжэ, бүлгэмэй хүдэлмэри тухай хөөрөөд, hайндэртэ хабаадахаяа Улаан-Үдэhөө ошоhон айлшадта үгэ үгөө. Уран зохёолшод Ким Балков Лобсон Тапхаев хоёр буряад литературын хүгжэлтэ тухай, өөhэдынгөө зохёолнууд тухай уншагшадта хөөрэжэ, hүүлээрнь уран уншалгаар бүхэроссиин конкурсын лауреат Г. А. Мельников буряад поэдүүдэй шүлэгүүдые, баснинуудые уншажа, суглаагшадые баярлуулаа.

Нютагай библиотекарьнууд Буряадай уран зохёолшодой номуудай, политическэ болон географическа литературын шэнжэлэл хэбэ. Удаань улад зоной дунда эдэбхитэйгээр ном дэлгэрүүлэгшэдтэ бэлэгүүд барюулагдаба. Тэдэнэй дунда Сэлэнгын модоной баазын директор В. Я. Кокин, библиотекарьнууд О. А. Нестерова, Т. Н. Дуля болон бусад байгаа.

Улаан-Үдын Книготоргын номдо дуратайшуулай республиканска бүлгэмэй хүдэлмэрилэгшэд номой hайндэртэ хабаадалсаа. Ородой классигуудай, совет болон хариин оронуудай мүнөө үеын уран зохёолшодой номууд олоор худалдагдаа.

Л. САЯНОВ.

ОЛООРОО ХАБААДАЯ!

Жэл бүри хабарай урин дулаан үдэрнүүдэй нэгэндэ үнгэргэгдэдэг манай газетын заншалта, ээлжээтэ XXXII эстафетэ байгша оной майн 2-ой, субботын үдэр болохонь. Хүнгэн атледүүдэй дунда үнгэргэгдэдэг мүрысөөнүүдэй зунай хаhые нээhэн энэ урилдаан хадаа совет хэблэлэй, «Буряад үнэн» газетын 60 жэлэй ойдо зорюулагдана.

Улаан-Үдэ хотын, республикын зарим районуудай наймаан жэлэй ба дунда hургуулинуудай, тусхай мэргэжэлэй дунда, дээдэ болон техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудай, промышленна предприятинуудай, спортын бүлгэмүүдэй команданууд эстафетэдэ хабаадажа, манай газетын дамжуулгын кубогуудта, грамота, дипломуудта хүртэхын түлөө мүрысэхэ болоно гээшэ. Мүрысөөндэ хабаадаха дуратай коллективүүд захилаа республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура ба спортын комитедтэ, «Буряад үнэн» газетын редакциин информациин таhагта оруулжа үгэхэ зэргэтэй. Тиимэ захил үгөөгүй коллективүүд холын районуудhаа бэшэнинь мүрысөөндэ хабаадахагүй болоно. Хүдөө нютагуудhаа ерэhэн командануудай мүрысөөнэй эхилхэ үдэр — майн 2-то мандатна комиссида гараха, энгэртээ зүүхэ номернуудаа абаха зэргэтэй.

Найман жэлэй hургуулинуудhаа эстафетэ дамжуулгын урилдаанда хабаадалсаха команданууд тус бүридөө 12 хүбүүд, басагадhаа бүридүүлэгдэhэн байха ёhотой. Бусад коллективүүдэй команданууд тус тустаа 15 эрэшүүл, эхэнэрнүүдhээ бүридүүлэгдэхэ болоно.

Манай газетын заншалта урилдаанда Улаан-Үдэ хотын hургуулинуудай, промышленна предприятинуудай болон спортын бүлгэмүүдэй команданууд хабаадалсаха бэшэ, мүн республикын районуудай коллективүүд өөhэд өөhэдынгөө командануудые эльгээхэ аргатай. hүүлэй жэлнүүдтэ Кабанскын, Яруунын, Загарайн, Түнхэнэй, Бэшүүрэй, Улаан-Үдын районуудай суглуулагдамал команданууд олоороо хабаадалсадаг болоо. Тиин үнгэрэгшэ жэлэй урилдаанда хабаадагшадай 14 команда түрүү hуури эзэлжэ, редакциин дамжуулгын кубок, грамотануудта хүртөө hэн. Эдэнэрнэй хадэ гэхэдэ, найман жэлэй hургуулинуудай дундаhаа Улаан-Үдэ хотын 33-дахи hургуулиин басагад, хүбүүд соохоо дүрбэдэхи, шэхэ хатуу үхибүүдэй hургуулиин командануд болоно. Дунда hургуулинуудhаа Железнодорожно районой 65-дахи hургуулиин хүбүүд, басагадай команда эрхимлэжэ, газетымнай дамжуулгын кубогуудта хүртэhэн юм. Техникумүүдэй дундаhаа кооперативна (басагад), электротехникумэй хүбүүд, ГПТУ-нуудай дундаhаа хоёрдохи, наймадахи үйлэдбэриин коллективүүд соолоо прибор бүтээлгын заводой хоёр команда эрхимлээ hэн. Дээдэ hургуулинуудай дундаhаа Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын факультедэй хүбүүд, басагадай командануд, хүдөө нютагуудай дундаhаа Бэшүүрэй районой басагад түрүүлhэн байгаа.

Байгша ондо гушан хоёрдохёо үнгэргэгдэхэ газетын заншалта эстафетэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын хабарай урилдаан болохонь.

Майн 2-то болохо урилдаанай маршрут үнгэрэгшэ жэлэйхидэл адли, тэрэл зайнуудта үлэнхэй. Урилдаан Соведүүдэй талмайhаа эхилжэ, «50 лет Октября» проспектээр үргэлжэлөөд, ЛВРЗ-гэй Алдар солын талмай хүрөөд, гэдэргээ буса сахаар хараалагданхай.

«Буряад үнэн» газетын эстафетэдэ түгэс бэлэдхэлтэй ороhын тула спортын бүлгэмүүд, hургуулинууд болон предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, тренернүүд эдэ үдэрнүүдтэ спортсменүүдээ hорижо, мүрысөөнүүдые хоорондонь үнгэргэжэ байна. Энэ талаар хүдөөгэй, илангаяа хотын hургуулинууд hайн бэлэдхэлтэй байдагынь жэл бүхэндэ харагдадаг гээшэ. hаяхан «Спартак» бүлгэмэй заншалта 12 километрэй зайда болоhон урилдаанда хабаадаhан «Спартак», «Труд», «Буревестник» бүлгэмүүдэй, ЛВРЗ-гэй, авиазаводой спортын клубуудай спортсменүүд, зарим hургуулинуудай hурагшад hайн бэлэдхэлтэй байhанаа гэршэлбэ.

«Буряад үнэн» газетын 60 жэлэй ойдо, мүн хэблэлэй үдэртэ зорюулагдаhан энэ жэлэй урилдаанда шалгарhан командануудта редакциин тогтооhон дамжуулгын кубогууд, мүн урилдаанда эрхимлэгшэдтэ грамота, дипломууд барюулагдаха байна.

Апрелиин 29-дэ үдэрэй гурбан часhаа эстафетэ үнгэргэхэ эмхидхэлэй комитедэй ээлжээтэ зүблөөн спортын коллективүүдэй, hургуулинуудай, институдуудай, предприятинуудай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар «Буряад үнэн» газетын редакцида боложо, өөhэд өөhэдынгөө командануудай гэшүүдэй энгэртээ зүүхэ номернуудые абаба.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ

ЭСЭГЫНГЭЭ ЗҮРГӨӨР ЭРМЭЛЗЭЭН

Эдиршүүлэй дунда боксоор бүхэсоюзна XII мүрысөөн Омск хотодо боложо дүүрэбэ. Хэблэлэй үдэртэ зорюулжа, энэ хотодохи «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто кислородно машина бүтээлгын заводой спортклубай эмхидхэhэн арhан бээлэйн шадабаритадай энэ ехэ наадан РСФСР-эй, Казахай ба Киргизэй 22 городой 359 эдир боксер хабаадажа, хаба шадалаа туршаhан байха юм.

Республикымнай хүүгэдэй спортын hургуулиин, мүн Гэгээрэлэй министерствын Сэлэнгын ба Түнхэнэй районо-гой хүүгэдэй hургуулинуудай бага наhанай эдир боксернууд энэ заншалта мүрысөөндэ хабаадаhан байгаа. Тэдэнэр наhанай хоёр бүлэгөөр тулалдаба.

Буряад ороной эдир спортсменүүд бага наhанай бүлэгтэ мүрысэхэдөө, ехэ амжалта түйлаhан байна. Д. Ардаев (Түнхэн), Д. Федоров (Улаан-Үдэ), Б. Цынгужапов (Сэлэнгын район), С. Хусаев, Д. Молохоев (хоюулаа Түнхэнhөө), Б. Бадмажапов, В. Илыгеев (хоюулаа 1-дэхи интернат hургуулиhаа), Т. Нимаев (Улаан-Үдэ) гэгшэд өөhэд өөhэдынгөө шэгнүүрнүүдтэ илажа, дипломуудаар, дурасхаалта бэлэгүүдээр шагнагдаа.

Улаан-Үдын 42-дохи hургуулиин hурагша Түмэн Нимаев хадаа манай республикын үнинэй мэдээжэ боксернуудай нэгэн — Буряад ороной оло дахин чемпион, «Локомотив» бүлгэмэй Түбэй соведэй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ олон удаа илажа гараhан СССР-эй спортын мастер Бато Нимаевай хүбүүн болоно. Нигэжэ Түмэн эсэгынгээ зүргөөр дабшажа, түрүүшын ехэ илалта түйлаба бшуу.

С. ЦЫБИКОВ,
республикын хүүгэдэй спортын hургуулиин тренер.

ТОБШОХОНООР

БОКС. Социалис Ажалай Герой академик Л. В. Киренскиин дурасхаалда зорюулагдаhан боксоор бүхэсоюзна наймадахи мүрысөөн Красноярск хотодо болобо. Хэдэн союзна республиканудай 200 гаран боксер энэ заншалта нааданда хабаадаhан байна.

Буряадай хүдөө ажахын институдай механическа факультедэй 3-дахи курсын студент Цыден Улзытуев эндэ ехэ амжалта туйлаа. Тэрэ Б. Кишектуев (Шэтэ), А. Жумагельдиев (Чарджоу), Н. Абрамов (Прокопьевск), В. Аббазов (Ленинабад) гэгшэдые шүүжэ, нэгэдэхи hуури эзэлбэ. Тиигэжэ тэрэ СССР-эй спортын мастерай норматив дүүргэбэ. Тренернүүд А. Г. Амгаланов, В. В. Павлов тэрэниие hурган hоридог юм.

Технологическа институдай студент Енжи Лыгденов гурбадахи hуури эзэлбэ.

* * *

Залуушуулай дунда боксоор Алас-Дурна зүгэй зонын мүрысөөн Шэтэдэ үнгэргэгдөө. Рингын ээзд командаараа илабад. Приморьин, Хабаровскын, Улаан-Үдын боксернууд удаадахи hууринуудта гараhан байна. Манай командаhаа Валентин Николаев, Вячеслав Мрадымов гэгшэд зонын чемпионууд болобо. Д. Очиров, мүнгэн, харин О. Лхасаранов, С. Баяндуев гэгшэд бронзо медальнуудаар шагнагдаа.

ХҮНДЭ АТЛЕТИКЭ. Бүхэсоюзна мүрысөөн түрүүшынхеэ Тындэ хотын «Юность» гэжэ соёлой байшан соо болобо. Благовещенск, Улаан-Үдэ, Эрхүү, Хабаровск, Омск, Шэтэ, Орск, Комсомольск-на-Амуре хотонуудай штангистнууд энэ мүрысөөндэ хабаадаhан байгаа.

«Забайкалец» гэжэ спортын клубай тренер Александр Иванниковай hурагша Виталий Решетников дундуурнаг шэгнүүртэ мүрысэхэдөө, илалта туйлажа, СССР-эй спортын мастерай норматив дүүргэбэ.

hУР ХАРБАЛГА. Спортын бүлгэмүүд болон албан зургаануудай хоорондо hур харбалгаар РСФСР-эй кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн Дагестанай АССР-эй Дербент хотодо боложо, юhэн суглуулагдамал командын зуугаад мэргэшүүл хабаадаhан байна.

Шэтэ болон Улаан-Үдэ хотонуудай харбагшадhаа бүридэhэн «Динамо» бүлгэмэй России соведэй команда илажа, РСФСР-эй кубогаар шагнагдаа. Уласхоорондын классай спортын мастернууд В. Ешеев, М. Дабаев, К. Дабаев, Лх. Дабаева, Х. Цыцыкова, Ц. Жамьяндашиева, спортын мастернууд Я. Цыренжапова, Ц. Будаев гэгшэд энэ илалтада хубитаяа оруулба. Эхэнэрнүүдэй дундаhаа Буряадай багшанарай институдай студентка Ц. Жамьяндашиева 2418 очко абажа, илалта туйлаа. Тэрэ 30 метрhээ харбахадаа, мүн лэ алтан медаляар шагнагдаба.

БАРИЛДААН. «Урожай» бүлгэмэй Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Красноярай хизаарай Абакан хотодо боложо дүүрэбэ. Хорёод командын 160 гаран барилдаашад энээндэ хабаадаhан байна. Манай спортсменүүд гурбадахи hуури эзэлээ. Спортын мастернууд В. Гулгенов, М. Цыдынов, А. Павлов, А. Милгалаев гэгшэд өөhэд өөhэдынгөө шэгнүүртэ илажа, зонын чемпионууд болоhон байха юм. Эдэнэр «Урожай» бүлгэмэй России соведэй мүрысөөндэ хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ.

ФУТБОЛ. «Тэрэнги» гэжэ шанда хүртэхын түлөө хабарай мүрысөөн үргэлжэлhөөр. hүүлшын нааданнуудта «Восход» «Пищевигые» — 3:1, «Локомотив» «Стекольщигые» — 2:0, прибор бүтээлгын заводой футболистнууд ЛВРЗ-гэй командые — 1:0, «Текстильщик» «Забайкальцые» — 1:0, «Старт» «Динамые» 4:1 тоотойгоор илаба. Арбан гурбан очкотой болоhон «Восход» түрүү hуури эзэлжэ ябана.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ЭРЭЛХЭГ СЭРЭГШЫН ДУРАСХААЛДА

Алдар Солын орденуудай дүүрэн кавалер П. П. Радикальцевай дурасхаалда зорюулагдаhан хүнгэн атлетикээр заншалта урилдаан хоёрдохёо үнгэргэгдөө. Физкультурын 13 коллективэй 300 шахуу хүнгэн атлет «Труд» бүлгэмэй Спортын байшанhаа шэлэй заводой hууриин хүрэтэр урилдаhан байгаа.

Мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолходо, Буряадай мебель бүтээдэг, модо болбосоруулдаг комбинадай команда нэгэдэхи hуури эзэлбэ. Нарин сэмбын комбинадай физкультурын коллектив — хоёрдохи, «Теплоприбор» заводой түлөөлэгшэд гурбадахи шангуудта хүртөө.

Мүрысөөнэй дүримөөр нэгэн доро профсоюзуудай обкомуудаар дүнгүүд согсологдоо hэн. Ойн ба модо болбосоруулгын промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй обкомой талаhаа БМДК-гай команда илаба. Лесотехническэ техникумэй урилдаашад хоёрдохи hуури эзэлээ. Энергетигүүд болон электротехническэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй обкомдо Гусиноозерско ГРЭС-эй команда шалгарба. Барилга болон барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй обкомой талаар шэлэй заводой физкультурын коллектив түрүү hурида гараhан байна.

«Спартак» бүлгэмэй түлөөлэгшэ спортын мастер Федор Капустин энэ зайе 31.50 минута соо гаталжа, эрэшүүлэй дундаhаа илалта туйлаба. «Труд» бүлгэмэй областной соведэй инструктор В. Собенников — хоёрдохи, багшанарай институдай студент Н. Матвеев гурбадахи шангуудта хүртэбэ.

Нарин сэмбын комбинадай нэхэгшэ Нина Екимовская 40.14 минута саг харуулжа, эхэнэрнүүдэй дундаhаа илажа гараа. Тэрэнэй дүү — Валентина хоёрдохи hуури эзэлбэ. Гусиноозерско ГРЭС-эй хүнгэн атлет Т. Сарапулова гурбадахи боложо, фиништэ хүрэжэ ерэбэ.

Улаан-Үдын 13-дахи дунда hургуулиин директор, спортын мастер Иван Анненков хурдан сүлхэ, мүхэшэгүй зоригтой байhанаа харуулжа, ветерануудай дундаhаа илаба — 35.21 минута.

Сережа Зотов (32-дохи hургуули), Наташа Черных (36-дахи hургуули) гэгшэд hурагшадай дундаhаа илалта туйлаа. Илагшадта «Труд» бүлгэмэй областной соведэй грамотанууд, дурасхаалта бэлэгүүд барюулагдаба.

С. ЦЫМПИЛОВ,
мүрысөөнэй судья.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Ферм бүхэндэ элбэг ехэ продукци үйлэдбэрилхэ» — түрүү бэшэг. «Хабарай тарилгын хүдэлмэринүүдэй эршэ шангалхаха» — тобшо мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. ТАСС-ай шэнэ hонин.

Хоёрдохи хуудаhанда. Баргажанда, Хэжэнгэдэ, Хоридо болоhон партийна эдэбхитэдэй суглаанууд тухай материалнуудай суглуулбари. «Шиидхэбэри абаал хадаа бэелүүлхэ хэрэгтэй» — А. Цыреновэй статья. «Габшагай вахтада илагшад» — фоторепортаж. «Совет орон: шэнэ hонин» — ТАСС-ай суглуулбариhаа.

Гурбадахи хуудаhанда. «Үе саг тухайгаа хонгёо дуу зохёон дуулана бди» — Буряадай АССР-эй Композиторнуудай холбооной болон республикын хоорой бүлгэмэй нэгэдэмэл пленумhээ тоосоон. «Бүмбэрсэг дэлхэйн hонин» — ТАСС-ай корреспондентнүүдэй хилын саанаhаа эльгээhэн тобшо мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Хаана ошожо, ямар мэргэжэлдэ hурахаб» гэhэн соносхолнуудай суглуулбаринууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — «Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Углөөнэй гимнастика. 10.05 — «Мужество» — уран hайханай фильм (6-дахи сери). 11.10 — «Дохёогоо үгыт, горнистнар!». 11.40 — Афган артистнуудай концерт. 12.10 — Шэнэ hонин. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 — Вьетнамай Социалис Республикын илалтын үдэртэ. 16.05 — «Шатарай hургуули». 16.35 — И. С. Бахай концерт.

Улаан-Үдэ. 16.55 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 17.10 — «Байгал» — программа. 17.40 — «Майн 1-нэй hайндэрөөр!» Телевизор харагшадай захилаар амаршалгын концерт. 18.25 — «Хушын байгаа сагта» — киноочерк.

Орбита. 18.50 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». Гоё hайханда дуратайгаар хүмүүжүүлгэ гээшэ hайн hайхан ёhо заншалтай байхаар эмүүжүүлгэ мүн. КПСС-эй XXVI съездын делегат, СССР-эй арадай артист И. Горбачев, Социалис Ажалай Герой, Москвагай 130-дахи ПТУ-гай директор В. С. Филиппов дамжуулгада хабаадаха. 19.20 — «Прыжок» — мультфильм. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00 — «Городой хабар» — кино-зураглал. 20.10 — Молдавиин ССР-эй «Жок» гэhэн Гүрэнэй академическэ арадай хатарай ансамблиин концерт. 20.55 — «Мужество» — уран hайханай фильм. (7-дохи сери). 22.00 — «Время». 22.35 — Политическэ дуунай үдэшэ. Забhартань — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — «Манай сэсэрлиг». 13.30 — Географи. «Урда Ази, Индостан ба Индостанай набтар газар». 14.00 — «В. И. Лебедев-Кумачай шүлэгүүд, дуунууд». 14.30 — «Совет уран зурагай искусство». Танай ажал — нэрэ хүндын хэрэг. 15.00 — «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үеын уран зохёол». 15.30 — «Веришь, не веришь» — уран hайханай фильм.

Орбита. 16.55 — «Москва шадархи уулзалганууд». 17.25 — «Хүхюу стартнууд». 18.10 — «Аграфена Глинкинагай дуунууд».

Улаан-Үдэ. 18.50 — «Музейн залнуудаар». 19.30 — «Ищу соперника» — баримтата фильм.

Орбита. 20.00 — «Киногоор аяншалагшадай клуб. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». «Капитошка» — мульт. фильм. 21.15 — «Баатаршалга». Советскэ Союзай хоёр дахин герой, летчик-космонавт Г. Т. Береговой тухай. 22.00 — «Время». 22.30 — «Середина жизни» — уран hайханай фильм.

САГААН УЛАРИЛ

МҮНӨӨДЭР республикын доторнай үүлэтэйшэг байжа, зарим районуудаар салгаатай бороо орохо. Баруун-хойноhоо секундын 9—14 метр хүсэтэйгөөр hалхилжа, 5—10 градус дулаан байха.

УЛААН-ҮДЭДЭ ... нойтон орохогүй, 7—9 градус дулаан байха.

Редакторай орлогшо
И. Р-Д. ОЧИРОВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор — 2-54-54, приемная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-03, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76 отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, информации — 2-34-05, перевод — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-35-95, машинное бюро — 2-57-63, фотолаборатория — 2-33-61, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-03480. Заказ № 100. Индекс ...